OUR LIFE

НАШЕ ЖИТТЯ

ВИДАЄ

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Published by

Ukrainian National Women's League of America, Inc.

909 N. Franklin Street

Philadelphia 23, Pa.

Червень

6

June

www.unwla.org

РІК XIII ЧЕРВЕНЬ 1956 Ч. 6

Видає Союз Українок Америки
раз в місяць за вийнятком серпня

Листування й передплату висилати на адресу:
909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.

Передплата у Злучених Державах Америки для членок Союзу Українок Америки залишається в 1956 р. $2.50.
Річна передплата для нечл. .$3.00
Річна передплата в Канаді .$3.00
Річна передплата в Англії й Австралії ..... 1½ ф. ст.
Річна передплата у Франції . 900 фр.
Поодиноке число 35 центів

Зміст:

Зміст
Лист із Воркути
Г. Черінь: Дівчині
На актуальні теми: Спільні прогулки
В. Мудрий: Памяті української парляментаристки
Історія однієї Маргарити
Г. Кульчицька: У навчанні музики
О. Дучимінська: Бурий медведик
Л. Б.: Бизнесменка
Арета: По святах і перед вакаціями
Д. Рак: Наш талізман
І. Павликовська: Гідна постава
18. березня: Канада, Венезуеля, Німеччина
Л. Б.: Олена Залізняк
A letter from Vorkuta
Olena Kisilevska
Р. Коцик: Червень у нашому квітнику
Г. Журба: З кухонного назовництва
Із господарських показів: Канапки
Українська вишивка: Суконочки
В. Ворскло: Котик
К. Колточок: Ягня
О. Лятуринська: Акації
Н. Забіла: ❦
Г. Ч.: Розмова жука з цвіркуном
Вуйко Квак: Квіти
Н. Наркевич: День Тата на птичому дворі
О. Кобець: Говірлива дівчинка
Вісті з Централі
Тіням 500 погибших
При громадській роботі
Світлина на обгортці: „Дівчина з соняшниками“

Cover: Miss Barbara Ferguson, Denver, Colo.. in Ukrainian costume.

ПРИДБАННЯ ПЕРЕДПЛАТ

Нові передплати зголосили:

п. Стефанія Слюзар, Едмонтон — 2 нові передплатниці.

п. Ольга Макар, Дітройт — 3 нові передплатниці.

VOL. XIII. JUNE, 1956 No. 6

Edited by Editorial Board
Monthly publication except August, of the Ukrainian National Women's League of America, Inc.
909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.
Phone MA 7-7945

Subscription in the United States for members $2.50 per year; non-members $3.00 per year, half year $1.75. Subscription in Canada $3.00 per year, half year $1.75. Subscription in England and Australia 1½ pound sterling, per year. Subscription in France 900 francs, per year.
Entered as second class matter July 8, 1944, at the Post Offile at Philadelphia. Penna., under the Act of March 3, 1879.
Single copy 35c

ПРЕДСТАВНИЦТВА „НАШОГО ЖИТТЯ“

КАНАДА:
Mrs. Olga Lukomska
14386 Park Dr.
Edmonton, Alta.
Canada

ФРАНЦІЯ:
Mme. Nina Kovalenko
5, rue Gasnier Guy
Paris 20
France

АВСТРАЛІЯ:
Mrs. V. Levytsky
69 Maxham Rd.
Old Toon Gabbie NSW
Australia

АНГЛІЯ:
Mrs. Vira Smereka
36, Temple St.
Heaton, Bradford Yerks.
Mrs. Myroslawa Rudenska
335, Woodborough Rd.
Nottingham, England

Вже вийшла з друку
нова книжка
ДОКІЇ ГУМЕННОЇ
ХРЕЩАТИЙ ЯР
накладом В-ва „Слово“
— Ціна 4.50 дол. —
Замовляти у В-ві „Слово“:
“Slovo”, P. O. Box 32
Stuyvesant Sta.
New York 9, N. Y.

ВЖЕ ВИЙШЛА
накладом Союзу Українок Америки
інформаційна довідка
Woman of Ukraine
Подає обширну інформацію про українське жіноцтво англ. мовою. Ціна $1 разом з пересилкою. Замовляти в Централі СУА

Погерез фільми

ЛЮДИ НА ЧОВНІ — **The Cockleshell Heroes** — фільм на підставі події з II. світової війни. Грають Джоз Феррер і Тревор Говард.

На легкому човні підкралось десять мужчин до пристані Бордо, щоб перешкодити вантаженню воєнних кораблів для Німеччини. Їм удалось це, хоч із виправи тільки двох залишилось у живих.

ВИКУП — **Ransom** — грають Ґлен Форд і Донна Рід.

Пірвання дітей багатіїв уже стало лихом, що раз-у-раз тривожить мешканців Америки. Це є головною темою фільму, що в дуже зручний спосіб поборює цю загрозу.

ЧУДО НА ДОЩІ — **Miracle in Rain** — грають Джейн Ваймен, Ван Джонсон.

Дія цього фільму проходить у Ню Йорку. Молода дівчина пізнається з вояком і під час дощу розквітає їх кохання. Воно закінчується в катедрі св. Петріка, яку вперше схоплено у фільмі.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

НАШЕ ЖИТТЯ

РІК XIII. ЧЕРВЕНЬ, 1956 Ч. 6

Лист із Воркути

Дотепер писали про побут у таборах невільничої праці поворотці-мужчини. Про жінок-вязнів мали ми тільки неясне поняття, бо ж мало хто міг вглянути в їх життя-буття. Тільки геройський учинок наших посестер у Кінгірі показав нам перед очі їх гарт і тверду поставу.

А тепер наспів лист однієї, що повернулась з Воркути. Молодої чужинки, що її звільнено рік тому. На 8-ми сторінках машинового письма вона списала все, що знала про життя того табору. А головне — про українок у ньому. Бо як лише — вона обіцяла їм при відїзді розказати українцям на Заході про їх важке життя.

І вона описує. Шістьсот українок живе у таборі „Предшахтная“ у Воркуті. Більшість їх із західніх земель України, засуджені за приналежність до української підпільної організації або за піддержку УПА. Менша частина походить із центральних земель, засуджені за коляборацію. Всі молоді, бо між 1918 і 1930 роком народження. „Західнячки“ (так їх там називали) засуджені на 25 літ примусових робіт, а жінки з центральних земель на 10 літ.

І молода чужинка увійшла в їх круг. Робітна бригада складалась із 75 жінок, що були дружньо зжиті. Вони не робили різниць у відношенні до неї. „Коли людина поводилась як слід, коли була порядна, то й відношення до неї було гарне“, пише.

І цей гурт кріпив її. „Коли нам зовсім сили упадали, тоді українки починали співати. Всі включались і вже якось праця йшла. Я навчилась багато українських пісень! От, хоч би назвати „Ех, чия то хата, ех, чия то вишня...“, або „Дзінь бум, дзінь бум, чути дзвін кайданів“. Багато, багато пісень співали ми вкупі...“

Бо життя було дуже важке. Молода чужинка прибула на Воркуту в 1950 р. і перебула з українками найтрудніші часи. Вона подає точні дані про мешкання, харч, одяг і робітну норму вязня-жінки. Із цього опису виростає перед нами жахлива дійсність невільничого життя у полярному кліматі. Там кожна одиниця важко бореться за своє існування. Каторжна праця, лихий харч та недостатній одяг рік по рокові підривають її сили. До того брак вісток від рідних та довгі, довгі роки животіння перед нею!

Цьому побутові присвятимо окреме місце в нашому журналі. Та слід згадати тут обставину, що особливо дошкулювала вязням.

„А до тих усіх навантажень тюремна влада виявляла на кожному кроці ненависть до нас. Від конвойного вояка аж до лейтенанта — всі старались українкам якнайбільше утруднити життя. Наприклад, наш конвой не дозволяв нам серед тріскучого морозу розкласти багаття, щоб можна було хоч час від часу розігріти руки. А вже лайки, що ними нас обкидали! „Сволоч“, „фашистки“, „бандерівки“ — це чули ми на кожному кроці...“

І хоч вона, чужинка, посеред цих українок могла виділитись, проте вона радо ділила їх долю. Вона не пише чому. Але на кожній сторінці листа пробивається її подив до солідарности, сили і життєвої зарадности українок. Тепло їхнього гурта вгорнуло й її і додавало їй сили.

У безнадійній одноманітності таборових буднів міцніла їх приязнь. Коли в 1953 р. вибух страйк у Воркуті, тоді українки були найкраще поінформовані про його перебіг. „У Предшахтній і другому жіночому таборі 2-гої цегольні було спокійно. За нас боролись мужчини. Вони передали нам скритою дорогою вістку про свої домагання, але заборонили нам прилучитись до страйку“.

Про перебіг страйку вже було друковано. „Багато згинуло, щоб промостити дорогу другим до полегш і свободи. Щойно рік по страйку відчули ми це. А в грудні 1954 р. я покинула Воркуту, щоб по довшій мандрівці восени 1955 р. виїхати з СССР“.

„Щиро прощали мене українки в Воркуті. Перекажіть нашим землякам у вільному світі, — казали вони, — що ми витримали тут десять років. Але як нам витримати 25 літ? Чи нам справді тут загибати?“

Оце важке питання привезла молода чужинка від наших посестер. Чесно й точно передала вона його, віддаючи хоч частинно довг вдячности своїм товаришкам каторжної праці.

Це питання стає тепер перед нами. Наші посестри в далеких таборах виказують велике довіря до наших спромог і ставлять свої домагання. Перед жіночими організаціями тепер завдання познайомити вільний світ з їх недолею. Коли є вже точні дані про життя вязнів, коли геройський спротив 500 погибших жінок показав гарт їх духа, не сміємо зволікати.

Але й кожна одиниця у вільному світі повинна відчувати цей обовязок. Піддержуючи свою організацію, йдучи за її кличами, вона допоможе здійснювати домагання наших далеких посестер.

Ганна Черінь

ДІВЧИНІ

Дівчино, мрійлива дівчино,
Дикий калиновий квіт!
Серце твоє ще не вивчене,
Очі — незбагнутий світ.

Думи хмарами прозорими
Горде чоло обвили...
Знаєш — весна не за горами,
Тільки не знаєш — коли.

Вже між любистком і мятами
Стежки позначений слід:
Хтось незабаром стрічатиме
Ранку румяного схід.

І як в житті часто падає, —
Щезне любов, як роса.
Видно, для нього принадою
Свіжість була, а не краса.

Вицвіте жовтою рутою
Зрада і жалом змії...
Очі глухою отрутою
Карі наллються твої.

Чом її, люди, не нищите?
Дайте їй спокій — молю!
Буде життя її вишите
Чорним узором жалю,

Що співчування та розпити,
Вивід глухих таємниць!
Краще подай ти їй, Господи,
Гордощі, мужність і міць!

Знаю я все — й не розпитую,
Все ж, не хили голови!
З виру життя нерозбитою
Вирни, видужуй, живи!

Скільки ж вас, схилені голови,
Жертви украдених щасть!
Доля взамін за недолю вам
Силу незрівняну дасть!

Дівчино, мрійлива дівчино,
Дикий калиновий квіт!
Серце твоє — ще не вивчене,
Очі — незбагнутий світ!

На актуальні теми

СПІЛЬНІ ПРОГУЛЬКИ

Перед нами ще одні місячні сходини. Літня спека припинить незабаром всяку промадську працю, то ж стараємось упорядкувати біжучі справи на той час.

Хоч радіємо літнім відпочинком, проте жаль нам цієї перерви. Повні два місяці не зустрічатись? Яка шкода! Хоч спека, проте життя йде, світ рухається! Хочеться і в тому часі бути в курсі усіх справ.

Деякі Відділи видно так відчувають, бо влаштовують у себе літні зустрічі й імпрези. Це пікніки або родинні празники, що гуртують членство з родинами десь на вільному воздусі. Деякі Відділи влаштовують прогульки над море або до відпочинкових осель. А є один Відділ, що таки продовжує сходини в літі в городі котроїсь з членок. І на ці сходини членки радо приходять.

І справді! Коли важко сходитись у літі на ділові наради, проте радо зустрінемось для товариської гутірки. А вже найцікавіше було б зустрітись із другим, сусіднім Відділом!

Чи не цікавий проєкт? Ми ж відбуваємо кожного літа якусь одну чи дві прогульки. Одні хочуть побачити Союзівку чи Осередок Робітничого Союзу, другі оглянути якийсь чудовий парк в околиці чи якусь історичну місцевість. Їдемо автами, автобусами, а нераз і поїздом. Це належить до літніх розваг, так як вакації чи спорт.

Чи не було б цікаво, коли б так два сусідні Відділи договорилися — того й того дня стрічаємось у Глен Спей! Або — ту чи ту неділю проведемо спільно над озером! Щоб зблизитись у товариській гутірці, пожартувати, і відчути себе однією великою родиною СУА!

Дотепер ще не переведено цього. Але коли цього літа один або кілька Відділів спробують таку зустріч улаштувати, тоді можна б восени поділитись нашим досвідом. Чи пощастило договоритись? Чи прибули всі точно, чи почувались добре і чи постановили продовжувати кожного року?

Отже спробуймо! Коли і в який спосіб — це треба досотосувати до місцевих обставин. Хто живе близько моря, як Ньюарк і Елизабет — зустрінеться напевне в морських хвилях. А Филаделфія і Честер схочуть оглянути історичні місця в Веллі Фордж. Ютика і Амстердам можуть зіхатися на літній оселі.

Отже зустрічаємося в літі!

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

Василь Мудрий

Памяті української парляментаристки

Світлої памяти Олена Кисілевська була видатною діячкою серед українського жіноцтва, але крім того вона була письменницею (О. Галичанка), редакторкою таких жіночих видань, як „Жіноча Воля" та „Жіноча Доля", редакторкою жіночої сторінки у львівському щоденнику „Діло" і, накінець, редакторкою різних альманахів і кореспонденткою „Діла". Одначе й це не вичерпує різноманітности праці Покійної. Вона була небуденною громадською діячкою, була активним членом спершу Української Національно-Демократичної Партії, а від 1925 року Українського Національно-Демократичного Обєднання (УНДО). Від 1928 р. до весни 1935 р. була сенаторкою польського сенату від УНДО. І саме про цю останню ділянку громадської та політичної праці пок. Олени Кисілевської я бажаю дещо написати на підставі моїх споминів.

Галицьке українське громадянство взяло вперше участь у виборах до польських законодатних установ (сойм і сенат) на весну 1928 р. Попередні вибори відбулись восени 1922 р. У них галицьке українське громадянство участи не взяло. Натомість українське населення Волині, Холмщини, Підляшшя й Полісся взяло в них участь і вийшло з них переможно, бо здобуло 16 мандатів до сойму і 5 до сенату. Аж у 1928 р. взяло участь у виборах усе українське населення в тодішній Польщі.

Відношення сил при виборах до польських законодатних установ у 1928 р. було у світлі тодішньої польської статистики на українських землях таке: українців було 4,604,600; поляків — 2,818,000; жидів 1,017,850. Усе разом давало 8,440,450 осіб населення.

До виборів стали тоді такі українські партії: 1. Українське Національно-Демократичне Обєднання (УНДО) йшло до виборів у „Бльоку непольських народів у Польщі". У тому бльоку йшов до виборів і Український Центральний Виборчий Комітет Волині, Холмщини, Полісся й Підляшшя. До „Бльоку непольських народів у Польщі" входили тоді українці, білоруси, німці й жиди. Одначе галицькі жиди від участи в цьому бльоку відмовились. Цей виборчий бльок ішов до виборів на списку (листі) ч. 18; 2. „Виборчий бльок українських соціялістичних селянських і робітничих партій". До нього належали: „Українська соціялістично-радикальна партія" (УСРП) і „Українська Соціял-Демократична Група „Вперід". Цей бльок мав виборчий список ч. 26; 3. „Українська Партія Праці" (УПП). Це була невеличка група, що гуртувалася біля тижневика „Рада", який був висловником політичної лінії президента ЗУНР на еміграції д-ра Євгена Петрушевича. Листа ч. 26. Крім того йшли до виборів дві групи інтернаціонального покрою, а це: „Українське Селянсько-Робітниче Обєднання" (Сель-Роб) на листі ч. 8 і „Сель-Роб Лівиця" з виборчою листою ч. 26.

В такому політичному стані взяли тоді всі українці в Польщі участь у виборах до польських законодатних установ. Вибори до сойму відбулися дня 4. березня 1928 р., а вибори до сенату дня 11. березня 1928 р. на території цілої польської держави.

Тоді УНДО здобуло на всіх українських територіях 23 мандати до сойму і 9 мандатів до сенату. УСРП (соціялісти-радикали) здобули 8 мандатів до сойму і один мандат до сенату. Українська Партія Праці один мандат до сойму. Український Селянський Союз (волинський) один мандат до сойму. Інтернаціоналісти здобули: „Сель-Роб-Правиця" чотири мандати до сойму й один мандат до сенату, а „Сель-Роб-Лівиця" два мандати до сойму. Безпартійні здобули два мандати до сойму (один на Волині й один в Галичині з листи ч. 18).

Олена Кисілевська
Olena Kysilevska

На цих виборах я спинився тому, що вони були першими в Галичині, а крім того першими українськими спільними виборами на всіх українських землях у тодішній Польщі. У цих то виборах Олена Кисілевська здобула сенатський мандат з листи ч. 18 (УНДО) у львівському воєвідстві, бо сенатськими виборчими округами були тодішні воєвідства. Підкреслюю у львівському, а не в станиславівському. Черговий мандат до сенату в 1930 р. Олена Кисілевська здобула знов у тому самому воєвідстві в часі пацифікації. Тоді вибори для українців у Галичині й на Волині випали гірше, але про них не маю можливости тут писати. За весь час семилітньої парляментарної праці Олена Кисілевська виголосила щонайменше 10 промов на пленарних засіданнях сенату, переважно в часі дискусій над держ. бюджетом. Її промови були цінні тими матеріялами, що їх призбирувала

серед населення для ілюстрації політики польської влади, зокрема адміністрації, супроти українського населення.

Далеко більше енергії вложила Олена Кисілевська як парляментаристка в організаційну передвиборчу, а потім у звітодавчу працю серед українського населення. Вона кількакратно об'їздила цілу Волинь, Холмщину й Полісся. Вона звітувала перед українськими виборцями не лиш своєї округи, але цілої української національної території в Польщі. Своєю працею в терені причинилась у великій мірі до того, що українське жіноцтво брало масову участь у парляментарних виборах і по селах.

Всі українські парляментаристи з УНДО брали участь у засіданнях Центрального Комітету УНДО з правом голосу, хоч не були виборними членами цього Комітету. Сенаторка Олена Кисілевська не пропустила ніколи ні одного засідання Центрального Комітету УНДО і все брала живу участь у дискусіях. Її підхід до кожної проблеми все був оригінальний, дуже своєрідний, а через те і вартісний.

Сенаторка Олена Кисілевська часто писала до щоденника „Діло" за мого редагування на найрізнороднішні теми загальнонаціонального характеру. Круг її заінтересування українською проблематикою був широкий. Треба було подивляти роботящість тієї виїмкової в нас жінки. Попри всю свою громадську, парляментарну, літературну та редакторську працю, вона знаходила ще час на далекі подорожі по европейських краях, а навіть до Азії (близький Схід) та до Африки.

Олена Кисілевська була людиною дуже скромною, як у громадському, так і в приватному житті. Вона ніколи не мала ніяких т. зв. провідницьких амбіцій, зокрема в жіночому організованому житті. Була незвичайно ощадною, а все заощаджене зуживала на подорожі і на ведені нею видавництва. Був це зразок української жінки-громадянки, жінки-патріотки, що в своїй праці нічим не зражувалась, вірила в людину та у благородний її первень до доброти. Для великої ідеї боротьби за національно-державне визволення все палало її серце і сталився її дух.

Ця скромна, але незвичайно активна і зразкова жінка займе помітне місце в історії не тільки нашого національного життя останнього півстоліття, але й в історії української духової культури.

Історія однієї Маргарити

На одному перехресті в Ню Орлінсі стоїть памятник. На педесталі сидить кремезна бабуся у скромному робітному одязі. Лагідна усмішка опромінює її зморщене лице. Рукою вона пригортає дитину, що притулилась до неї, але її очі звернені на місто, що розложилось у її стіп.

Коли спитати якогонебудь мешканця Ню Орлінсу про неї, почуєте відповідь: „Це наша Маргарита!" Хоч її вже давно немає в живих, проте кожна дитина розкаже вам її історію.

Жила собі у Ню Орлінсі невелика родина молодих ірляндських імігрантів. Нагло недуга забрала жінці чоловіка й дитину і молода, 20-літня вдова стала шукати заробітку. Вона не вміла читати й писати, але знала добре хатню роботу. Тому стала працювати, як прачка в великому готелі.

Скоро почула, що в недалекому сиротинці переповнення і що починається збірка на розбудову. Відвідала сиротинець, щоб зложити там пожертву і оглянула приміщення. Окрім будови зрозуміла, треба дітям також молока, якого недостає. Тоді з ощадностей купила собі корову. У своїй садибі на передмісті вона примістила її і звідсіля могла постачати сиротинцеві молоко. Згодом прохали в неї молока й сусіди і вона прикупила ще кілька корів і відкрила молочарню. Підприємство розвивалось і за десять літ дало їй такий дохід, що вона могла побудувати новий сиротинець. При ньому створено школу св. Єлизавети для дівчат-сиріт.

Маргарита Гогери вже була вправним підприємцем, коли їй трапилось купити пекарню. І вона перекинулась на іншу галузь. Залишивши молочарню іншим, вона стала випікати хліб. І хоч знов стала розробляти бизнес, проте найбільшу увагу присвячувала сиротам. Тепер не тільки її сиротинець, але всі сиротинці у місті діставали безплатно хліб у її пекарні.

Підприємство розросталось. Хоч його власниця не вміла читати й писати, проте вона відкрила одну з перших парову пекарню в Америці. У своєму заповіті вона залишила фундацію для сиротинців у Ню Орлінсі і щоденну роздачу хліба всім сиротам, незалежно від віроісповідання та кольору шкіри.

Коли вона померла, то все місто вкрилося жалобою. Як вираз вдячности для її доброго серця, рішено поставити їй памятник. Його виконав ірляндський скульптор Дойл і в день відкриття у 1884 р. все місто вилягло на вулиці. Ню Орлінс святкував велике свято. Бо це був перший памятник, присвячений жінці в Америці і то памятник „їх Маргарити".

Чи воно не прикметне? Що це не була артистка чи вчена або жінка княжого роду. А звичайна робітниця, що працею рук своїх дійшла до майна. І життя своє спрямувала на те, щоб спомагати сиріт, якого походження вони не були б. Може тому, що сама виросла сиротою, а може тому, що носила в серці спогад про свою власну, помершу дитину.

І память про неї не загинула. У південній пристані Америки стоїть її постать і пригадує, які небуденні люди допомагали будувати її велич.

АРХІВ ЖІНОЧОГО РУХУ

У 1935 р. постав в Амстердамі, Голяндія архів жіночого руху, що його сфінансували три відомі голяндські діячки. Під час німецької окупації збірка документів і книжок сильно потерпіла. Одначе голяндські жінки подбали, щоб її відновити. Тепер вона знов являється одиноким повним джерелом для студій жіночого руху.

МАНАСТИР КАЛІК

В ЗДА постав перший жіночий манастир, що приймає калік у черниці. Манастир належить до Чину Розпятого Ісуса, що його створено в 1930 р. у Франції. Цей чин спрямований на допомогу калікам, що хотіли б присвятити Богові своє життя. Манастир ведуть французькі сестри, що приїхали до ЗДА.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

У навчанні музики

Дуже часто зустрічаємо людей, які не стараються зрозуміти, яку кольосальну ролю відограє музика у вихованні дитини і не віддають належної пошани нашим педагогам, які своєю надзвичайною працею виробляють смак і ушляхетнюють душі наших найменших. Для дитини, що починає грати на якомусь інструменті, відкривається цілком інший світ, в якому образки оживають і вона слухово сприймає те, що ми в дійсності бачимо.

Навчити дітей розуміти музику — це завдання, яке з гордістю несуть учителі. Вони часто потребують моральної підтримки, зрозуміння з боку громадянства взагалі, а батьків зокрема.

Приємно ствердити факт, що відділи Укр. Муз. Інституту, музичні приватні школи та Муз. Проф. Курси в містах — Филаделфія, Нюарк, Честер і Вілмінґтон охоплюють велику кількість дітей і молоді, а віддана праця викладачів може запевнити успіх в навчанні і певну можливість мати в майбутньому добрих музик.

Пригадалась мені зустріч і коротка розмова двох приятелів, які не бачились довгі роки. Питання були короткі — відповіді теж.

— Студіював?

— Так.

Ірина Чумова
зорганізувала жіночий хор СУА
у Филаделфії

Irene Chuma,
conductor of Ukrainian women's
choir in Philadelphia

— Закінчив?

— Так.

— Виходить — учитель?

— Так.

— Скільки ж то років?

— 25 літ.

— По нашому — чверть століття! — Ой, як час летить!

Так, це правда — 25 літ педагогічної праці, — а так скоро минуло... РОСТИСЛАВА ТЕМНИЦЬКА відома піяністка і акомпаніяторка студіювала у Віденській школі (кляса професора Ґльознера) та закінчила Муз. Інститут ім. М. Лисенка у Львові. На іспиті зрілости був присутній д-р С. Людкевич, який запросив молоду піяністку до участи в концертах Шуберта і Чайковського, які були уряджувані тоді у Львові.

Найбільшим успіхом був виступ Ростислави Темницької на великім ювілею Ів. Франка в салі Фільгармонії. Від того часу почалась концертова діяльність солістки і акомпаніяторки. Подорожі по Галичині з хором „Бандурист", виступи в концертах з відомими співаками (тенор Микиша, сопран Парахоняківна) та сольові виступи — все це приносило моральний успіх.

Педагогічну працю почала приватними лекціями у Львові у 1931 р., а пізніш вела клясу гри на фортепіяні в Муз. Інст. ім. М. Лисенка. Не покидала праці й на еміґрації (Криниця, Сірндорф). Від 1946 р. вчила в таборах Карльсфельд, Берхтесґаден і Фельдафінґ.

З приїздом до Америки відразу організує коло себе дітей, що їм старається передати довголітній досвід і любов до музики. Спочатку вчить в Елізабеті і Джерзі Сіті, а згодом приєднується до відділу Укр. Муз. Інст., який охоплює учнів Нюарку і Филаделфії. Рівно 25 літ — чверть століття — відданої праці для нашої молоді.

Якщо говорити про ІРИНУ ЧУМОВУ — педагога, солістку і акомпаніяторку, не можна не згадати ділянки, якій вона присвятила і присвячує ще й сьогодні дуже багато часу. Закінчивши студії в Муз. Інст. ім. М. Лисенка у Львові і диригентський курс, що його провадив проф. Колесса, Ірина Чумова організує жіночі й мішані хори, які успішно виступають у Радехові і Бродах (Галичина). Моральний успіх дебютантки додає сил і енергії

Ростислава Темницька
25 літ навчає музики

Rostyslava Temnitska,
a renowned teacher of music

до дальшої інтенсивної праці в тій ділянці.

Під час німецької окупації викладала у Філії Муз. Інст. в Стрию і брала активну участь в улаштовуванні імпрез і академій, в яких виступала, як солістка й акомпаніяторка. На еміґрації в Німеччині (табір Ляндек, Австрія) провадила жіночий квартет і акомпаніювала в концертах солістам (скрипка, спів).

По приїзді до Филаделфії організує дітей і успішно ставить дитячу оперу „Коза-Дереза". Академії, концерти, різні імпрези тісно звязані з іменем Ірини Чумової. Жіночий квартет та хор Союзу Українок, який неодноразово виступав перед публікою — це все висліди надзвичайної праці. Коли організується відділ Укр. Муз. Інст. — приєднується зі своїми учнями і на сьогодні являється одною з чільніших учительок.

Окремі відділи Укр. Муз. Інст. творились поступово. Відділ у Честері організувала ЯРОСЛАВА КОБРИН, яка і до тепер є його управителькою.

З великим педагогічним досвідом (майже двадцять літ безперервної праці) — докладає всіх зусиль до здійснення цілі УМІнституту — виховання молодих музичних талантів. Муз. освіту одержала в муз. Консерваторії ім. К. Шимановського у Львові. Вчилась в клясі проф. Домбровського, а пізніше проф. Левандовського. Педагогічні іспити здала 1935 р.

і після того почала свою професійну працю. По одержанні дипльому 1939 року викладала в Укр. Муз. Інституті в Коломиї, в якому працювала аж до виїзду на сміграцію. В таборі Берхтесґаден був організований Муз. Інститут, в якому Ярослава Кобрин вела клясу гри на фортепіяні і була акомпаніяторкою в клясі сольоспіву проф. Ліндфорс-Русової.

Рівночасно виступала в різних імпрезах і організувала музичні вечори.

Відділ Укр. Муз. Інст. у Вілмінґтоні, який не дивлячися на своє недавне заснування має вже певні успіхи, — провадить ЛІДІЯ СОЛЬЧАНИК-ГРАБОВА.

Уміння передати свої знання і послідовна праця, дають певну запоруку доброго музичного виховання учнів цього відділу. Музичні студії, які почала в Укр. Муз. Інст. ім. М. Лисенка в Дрогобичі, в клясі проф. Б. Пюрка, -- продовжувала, по виїзді до Німеччини, у відомого композитора д-ра З. Лиська. По скінченні школи успішно здала іспити до Муз. Консерваторії в Мюнхені і рівночасно провадила клясу гри на фортепіяні в муз. школі в Міттенвальді. Крім того була акомпаніяторкою в клясах сольоспіву Е. Лиськової та Д. Йоха.

Брала активну участь в імпрезах у Міттенвальді, виступаючи, як акомпаніяторка місцевого хору і в концертах з солістами.

Одна з кращих учениць проф. Р. Савицького, яка почала викладати в Укр. Муз. Інституті після успішного закінчення в 1952 р. — є НАДІЯ НЕДІЛЬСЬКА-СЛОБОДЯН. Недавня роля учениці допомагає молодій піяністці знайти вірний шлях в поборюванні труднощів, які так часто зустрічаються в процесі виховання молодих талантів.

Перед війною почала студіювати в Укр. Муз. Інституті ім. М. Лисенка в Коломиї в клясі проф. Галини Лагодинської, а по приїзді до Німеччини продовжувала приватно лекції і виступала, як солістка і акомпаніяторка на концертах і академіях. Студії в Укр. Муз Інст. в Филаделфії вимагали часу і праці, але вона завжди знаходила вільну годинку і приймала жваву участь у громадському житті. Від природи маючи дуже приємний альт, „Душка“ (так її називали товаришки) охоче співала в мішаному хорі і ніколи не відмовлялась від різних імпрез, де знала, що її допомога буде прийнята з сердечною вдячністю

(Далі буде)

Ганнуся Кульчицька

Лідія Сольчаник-Грабова
провадить відділ УМІ у Вилмінґтоні
Lydia S. Hrab,
leader of the branch of the Ukrainian Institute of Music in Wilmington, Del.

Ярослава Кобрин
зорганізувала відділ УМІ у Честері
Yaroslava Kobrin,
organized a branch of Ukrainian Institute of Music in Chester, Pa.

Американська подружня анкета

Американський журнал „Ледіс Говм Джорнел“ вміщує анкету, що має дати погляд на те, наскільки американський чоловік і батько сімї із нею співпрацює. Бо на думку редакції журналу — заробити на життя — це ще не вичерпує його зобовязань. Ведення дому, отой комплекс завдань повинен спочивати однаково на обоїх подругах.

Ось як звучить згадана анкета:

1. Чи ваш чоловік дбає про отоплення хати, пильнує вогню і провірює його стан?
2. Чи він виносить та спалює сміття?
3. Чи працює над травником і в городі?
4. Чи допомагає при тижневих закупах?
5. Чи полагоджує дрібні направки в хаті?
6. Чи допомагає упорядкувати хату після гостини?
7. Чи допомагає вам у приладжуванні снідання і обіду?
8. Чи дбає про те, щоб неділя була дійсно відпочинком для вас обоїх?
9. Чи кладе свої речі на місце?
10. Чи переводить у хаті певні сезонові роботи, як закладання зимових вікон чи літніх сіток?
11. Чи грає ролю господаря під час гостини?
12. Чи дбає про удержання дому, наприклад, його мальювання або лякерування?
13. Чи виконує спільно зобовязання супроти свояків і приятелів?
14. Чи полагоджує хатнє діловодство (листи, рахунки)?

Позитивна відповідь на 8 запитань— це пересічний стан в американських родинах. Коли чоловік виповнює більше як 9 точок, це значить, що він дійсно співпрацює з родиною. А коли менше, як 8, тоді треба би з ним справу передискутувати. Щось із ним не в порядку!

З листів до Редакції

ЩЕ ПРО ГІДРОКУЛЬТУРУ

У статті п. Р. Коцика „Гідрокультура“ вжито вислову: „Перші спроби гідрокультури зробили американські вояки... „Це не відповідає дійсності, бо першим творцем гідрокультури був німецький учений Сакс (1860), а за ним пішла ціла плеяда науковців, як Кноп, Моліш, Штоманн, Ноббе та багато інших серед усіх народів, що лиш займались вивченням фізіологічних процесів у рослинах.

Інж. Г. Гордієнко, Филаделфія

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

Оксана Дучимінська

Бурий медведик

— Цю шафку залиши собі, вона за гарна, щоб позбуватись її! — переконливо умовляла Івана Рута. — І власне, то вона завжди була твоя. Ти знаєш, мої улюблені книжки я тримала на поличках біля ліжка, а оцих кілька моїх, що тут остало, ними можеш збагатити бібліотеку читальні. Це добрі книжки, але мені якось внутрішньо чужі, як люди, з якими вже немає більше бажання зустрічатись...

— Як нам обоїм, наприклад... — мало не в голос подумав Іван і глянув на Руту. Від оживлення вона зарожевілась і вже мало була подібна до ділової й холодної Рути, якій перед годиною помагав роздягатись. Вішаючи її плащ та кладучи під дзеркалом у передпокою рукавички, що легко пахли білими нарцизами, він помітив, що на її обличчі не було вже колишніх, молодечих румянців. Але й не було вже підкружених очей і запалих щок із тих важких часів. Останній раз бачив її рік тому в суді й оце тепер відчув, як давно, колись дуже давно, прямо в непамятних часах, це було. Виспочивана, зрівноважена, вона була знов гарна, але тією спокійною красою зрілости. Тепер йому було ясно, що коли перше в телефоні її голос виявляв стільки нехіті до цих відвідин, то це не були сумніви, як тоді йому здавалось. Це було просто тільки небажання тратити оте сліпуче сонячне пообіддя для чогось зовсім нецікавого. Але Іван настоював:

— Прийди, розвяжемось остаточно з тими все таки ще спільними речами... Ти влаштовуєш по-своєму своє життя й я хочу влаштувати своє.

Рута завжди була дуже оглядна, то й тим разом погодилась.

Було недільне пообіддя. Вікнами вливався такий надмір сонячного проміння, що, здавалось, не вміщалося в ньому й протиснувшись рамою воно широким кругом пишно розсипалося по підлозі. А з-за вікна чітко долітали кроки прохожих і радісний гомін дітей. Це був перший, дійсно теплий, день весни й бруньки на каштанових гілках ще більше набрякли й молоде зелено „сердечко“ їх навіть почало поволі визволятись із темної луски. Не диво, що не хотілося якраз сьогодні братись за це діло. Але Рута була ввічлива й присівши на поруччі фотелю розказувала про влаштування свого нового гнізда. Іван знав, що робить це вона через бажання створити погідний, дружній настрій. Справа була вже власне полагоджена й скоро прийдеться розійтися. Безболісно, хоч і на завжди. І тому личило створити дещо теплішу, дружню атмосферу під кінець. А при тім вона говорила живо й щиро. Іван знав — Рута любила дім і речі, як живі істоти й уміла вичаровувати з них безліч краси й затишку. Колись він цього не усвідомлював собі й не цінив. І ледве чи й тепер оцінив би. Вони були різні і так дуже по різному сприймали життя! Якою нісенітницею було те, що вони цього зразу не добачили, що мусіли стільки терпіти й ранити себе при тому, щоб усвідомити собі цей самозрозумілий факт, а вкінці ще могли змагатись за збереження свого подружжя! Подружжя, яке по суті ніколи подружжям не було.

Навіть розходились вони так дуже по різному. Першою зрозуміла це й самітно боролася з сумнівами й терпіла Рута. В той час він узагалі ще не помітив суттєвої щілини в їхньому відношенні. А помітивши — легковажив її, свідомо недобачав, аж станув перед невідкличним фактом відходу Рути. Його страждання були бурхливі. Тим важчі, що одночасно озвались у ньому якісь чужі йому, незнані, а злі інстинкти. Вражена амбіція, озлоблення, навіть ненависть до Рути. Глибші переживання і розважання, які власне повинні були почати подружжя, зявились у нього аж зовсім пізно, по розбитті його.

І тепер, коли вони оттак сиділи й розмовляли, він відчув, що що б там колись між ними не було, відійшло в минуле остаточно й безповоротно. Навіть не в минуле, а в забуття — як щось далеке й чуже — однаково для нього, як і для Рути.

Розподіл добігав кінця. З питомою собі діловістю й увагою Рута розподіляла решткі речей, як дарунки для вбогих сусідів. Там вони могли принести ще радість і поміч. Все ж таки Іван радо погодився задержати книжкову шафу. На ній не повисли ніякі спомини. Вона простояла якось осторонь й ніби жила своїм власним внутрішнім змістом і життям. Але зате він перемовляв Руту забрати патефон. Це був весільний дарунок від принагідних, давно вже загублених у житті знайомих. Невеличка, чепурна скринька, оправлена в зелену шкіру. Вага-

Надія Недільська-Слободян
наймолодша вчителька УМІ
у Филаделфії
Nadia N. Slobodian,
the youngest teacher of music of the Ukrainian Institute of Music

ючись, Рута задумано просунула по ній пальцями. Їй згадались гамірливі гостини на початку їх подружжя, а потім самітні, давно забуті вечорі, коли вона намагалась заглушити музикою якесь внутрішнє скимління... Але це все було давно й основно поза нею. В ній тепер було ясно й тихо. Остав тільки сентимент до цієї скриночки, якесь почуття дружности, як до незнайомої людини, яка в свій час піддержала нас співчутливою усмішкою.

— Закуриш? — запропонував Іван по скінченій праці. На малому столику була коробка з цигарками, попельничка і квіти. „Як на образку", подумала вона. По правді їй то весь час було спішно вийти на залиту весняним сонцем вулицю. Але якось незручно було вийти оттак, негайно полагодивши необхідне, як із крамниці. Тому вона поринула в низький фотель. Усе тут було нове, зручне й гарне та будило в ній почуття довіря, яке почуваємо в чужих, але певних місцях.

Іван розумів ситуацію і був Руті вдячний. Вона власне завжди була така уважлива й мила. Йому хотілося сказати їй щось добре й приємне, але якось несвідомо вголос згадав:

— Ти курила тоді, там у судовому коридорі...

— Тоді воно було доцільне, тепер зайве, — коротко відповіла Рута.

— Ти завжди права, Руто, а тепер ще й будеш щаслива. Петро гарна людина й зуміє дати тобі щастя й радість, що повністю належаться тобі.

При згадці суду лице Рути похолодніло, але тепер по ньому пробігла знов тепла тінь. Її мило вражали не так слова, як добра воля Івана. Аж тепер з її душі відірвались якісь рештки окаменіння, якого не помічала, але яке все ще муляло її. Як добре знов могти бути беззастережно доброю і щирою!

— Ти не гірший за нього, Іване! — поспішила. — Тільки ми так дуже різні. Але тоді ми були за молоді, щоб це зрозуміти. Добре, що все вже поза нами. Ми вже переболіли й навчились. Ми дозріли й у новому будемо щасливіші!

Вона щиро стиснула Іванові руку та стала вдягатись до відходу. Помагаючи їй, Іван нагло згадав про скриню в передпокою. В Рути вже не було охоти спинятись і радила її цілістю віддати геть, але Іван уже вовтузився коло замків.

З плащем на опашки і рукавицями в руках Рута сперлася на одвірок. Вона пізнала, що скриня була Дори, Іванової старшої сестри.

— Люблю її найбільше з-поміж усіх, не тільки твоїх, але й моїх кревняків. Люба Дора! От, хто заслуговує на щастя! Роздає його щедро кругом, а сама така дуже самітна.

— Я говорив з нею про те, але вона каже, що серце, як квітка, перецвітає і вже вдруге не може бути щасливе.

Іван відчинив замок і, все ще клячучи, повернув голову до Рути:

— Я мав нагоду думати над тим останніми часами. Безперечно, душа й серце розцвітають повністю тільки в великі хвилини глибоких переживань. Але хіба від того ми тратимо здібність відчувати щастя? І тому, Руто, ми, які не пережили разом нічого великого, не пізнали спільноти правдивого подружжя — можемо чекати ще щастя і вмітимемо тепер сприймати його!

Подався і другий замок. Рута схилилася над відчиненою скринею й недбало перегортала речі. Як і сподівалась, не було там нічого цікавого. То ж почала складати їх назад. Випав невеликий, завинений у папір клуночок. Іван похилився підняти його, але схопив тільки за папір. На землю висунувся невеликий бурий медведик. Це була забавка Цятки, їх маленької донечки, що народилась у заранні їх подружжя і вмерла ще немовлятком.

Він лежав безпомічно і дивився комічно-жалісно своїми скляними очима. Так лежав колись на квітчастій ковдрочці в ніч, коли умирала Цятка. Вони були тільки обоє цієї важкої ночі. І до глибини відчули тоді, як дуже їхня була вона. Чи були вони подружжям у час, коли народилась Цятка? Ні, тільки двоїма молодими життєрадісними людьми, що їм аж через вінця переливалась безжурна здібність щастя й віра у себе самих. Чи лучила вона їх собою? Ні, вона радувала їх кожне по своєму й радше різнила у підході до себе. Але ніч її смерти була для них глибоко спільна. Обоє однаково відчували її, тоді вже не як ясний промінчик, а як живий символ їхнього молодечого зриву, радости й самого життя. В цю трагічну, безмежно довгу й болісну ніч, Рута й Іван були єдине — були подружжям.

На рамі кімнатного вікна сіла якась розспівана пташка й настирливо цьвірінькала. Вливались пахощі весняного повітря. Золотистими стеблами льону розстелене сонячне проміння перемандрувало вже аж геть під стіну. Але Рута вже не спішилась. Сиділа на підлозі півтемного коридору й розпучливо ридала в маленьку хусточку, що пахла білими нарцизами.

Іван не міг відвести очей від бурого медведика, якого, здавалося, поховали колись разом із Цяткою і давно вже забули.

А він лежав собі коло рукавичок Рути, безпомічно розкинувши мохнаті лабки, ніби казав:

— Не пораджу! Воно не так легко бути знову щасливим...

Березень 1953.

РОЗВОДИ У ШВЕЦІЇ

Статистика виказує, що пересічне подружжя у Швеції триває тільки 14 літ. Причиною того є часті розводи. У 1942 р. припадало на 1000 подруж 4.6 розводів, отже Швеція стоїть тепер поза Злученими Державами Америки на другому місці. Провідні круги Швеції дуже затривожені цим явищем.

ІЗ ТАНКОВОГО СВІТУ

Балетна школа Валентини Переяславець у Филаделфії вивела як піврічний попис своїх учнів балет „На ховзанці". У центрі балету мала дівчинка (Алла Білаїв) засинає і у сні бачить себе у сніговім царстві.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

У нове звання:

Бизнесменка

Досі не було в нас згадки про це звання. Бо його не можна вивчити або придбати, для нього треба народитись...

Але цей талант дрімає в неодної з нас. І з давнішої еміграції, і з теперішньої талановиті одиниці попробували щастя у підприємстві. Постать „мами з варениками", що її увічнила Софія Парфанович у своєму циклю „Ми й Америка" — це найкращий доказ. Ресторани — оце відвічне жіноче підприємство — здається веде перед у виборі жінок. Потім ідуть харчеві крамниці, що їх уже споре число, ведене жіночою рукою. Але тут хочемо розказати про зовсім нову галузь, що її вибрала вигадлива жінка.

Недавно тому відкрилась у Ню Йорку крамниця з квітами. При рухливій семій вулиці, де зосереджується українське життя. Близько катедри св. Юра.

Невелика крамниця дише свіжістю. Недавно відновлена, чепурно обставлена, з великою холодільнею для квітів, із естетично прибраною виставою. А серед цього „наша Іванка".

Так можемо назвати и. Івану Рожанковську. Бо ми, що привикли її бачити на діловому засіданні в Союзі Українок Америки або Пластприяті, чи слухали її дотепів під час товариської гутірки раді побачити її в новій ролі. У ролі „бизнесменки".

На запити п. Рожанковська охоче відповідає. Квіти вона все дуже любила. Шукаючи торговельної галузі в якій могла б себе виявити, прийшло їй на думку, що торгівля квітами вимагає жіночої руки. Правда, в неї не було ще потрібного фахового знання. Але в такому великому місті, як Ню Йорк і це можна придбати.

Від знайомого фахівця довідалась вона, що тут відбуваються курси квітярства. Веде їх немолода вже пані, шведка, що ціле своє життя провела у торгівлі квітами. Вона відкриває курс, коли назбирається відповідне число учасників.

— Чого там учать, — питаю.

— Усього, що звязане із торгівлею квітами. Не з плеканням квітів! Бо це вже діло огородників, теплярень і т. д. Правда, засадничі відомості про плекання квітів треба також опанувати. Бо ж крамниці провадять також вазонкові рослини. Але найважнішими є пізнати всі роди квітів, що їх має тутешній ринок, порядок, як вони наступають по собі, всякі оказії, для яких квіти підготовляють. А головне — орудування квітами!

— Так, це є дуже важною частиною квітяної торгівлі. Наприклад вінці і китиці. Вивчити плетення вінців зайняло нам багато часу. Також укладання квітів у кошики (на сцену) чи китиці для шлюбу. Тут кожна крамниця виявляє свій індивідуальний смак. Деякі з учасників курсу тільки й цього хотіли навчитись. Між ними були огородники, декоратори, а тільки дуже мала частина змагала, як я, до власної крамниці.

— Зате моя шведка й найбільше уваги мені присвятила. Вона запізнала мене з гуртівнями, повчила про закуп квітів, зорієнтувала в реклямі. Одним словом, допомогла поставити перші кроки, так що дещо солона ціна курсу мені вповні оплатилась.

І пані Іванка зважилась на нове діло. Завдяки їй тепер у центрі нашого життя в Ню Йорку є крамниця з квітами. Ясно, що треба запитати її про те, як розвивається „бизнес".

— Нічого, не можу нарікати. Півтори місяця тому, коли відкрила крамницю, здавалось трохи страшно. Але не було коли думати над тим, бо у квітовій крамниці все багато роботи. Чищення крамниці, підливання й сортування квітів, підготова вінців чи китиць. Вже й не кажучи про закуп квітів чи відвезення замовлень. А коли прийшов Великодній сезон і День Матері, то дихнути не можна було...

Про дальші пляни власниці ще не можна говорити. Бо діло щойно в початках! Але що в її голові вони кільчаться, то напевне. І що вона переведе їх у діло, ми також певні, памятаючи її почини на терені СУА.

Л. Б.

НОВІ ВИДАННЯ

Ольга Мак: БОГ ВОГНЮ. Пригодницька повість із бразилійського життя. Мюнхен 1955. Українське Видавництво. Ілюстрації роботи проф. Пацака. Ст. 334. Ціна 2 дол.

Ольга Мак уже відома нашій читацькій громаді з попередньої своєї книжки „З часів Єжовщини". Її прізвище спопуляризували вдатно написані нариси із недавно минулих подій, як „Земля плаче", „Коли скрипіли возики" й інші. А тепер вона виступила перед читача з пригодницькою повістю, якої появився перший том „В Санто Антоніо".

Дія повісти починається від прибуття української родини до Бразилії. Вона поселилась у Санто Антоніо, малому містечку, де й починається знайомство і приязнь малого Данка зі старим індіянином Коарасіабою. Із їхніх розмов і мандрівок випливає багато відомостей про історію і побут бразилійських індіян.

З великим зацікавленням слідкує читач за розвоєм подій. Барвно і талановито описаний побут і звичаї бразилійців, чітко й вирано виступають дієві особи повісти. Зудар старого індіянина з унуком Арасі доводить до драматичного напруження, що напевне розвяжеться у слідуючому томі. Всі читачі нетерпеливо очікують його.

Л. Б.

Жертвуйте на пресовий фонд „Нашим малятам"

Салатка Арети

По святах і перед вакаціями

Признаюся відразу, що надхнення до моєї „салатки" дала мені цим разом справжня салатна, а радше, показ прикраси салат, який я недавно бачила у домівці Централі у Филаделфії, куди я якраз прибула із моєї провінційної пустелі. Признаюся також відразу, що я, „особа з провінції" була справді вражена фреквенцією на цьому вечорі. Чи радше, на обох вечорах, бо показ відбувся двічі: раз у Централі на Френкліні і вдруге на „периферії" себто на 24-ій вулиці. Можна бути певною, що якби цей показ відбувався ще й втретє „На Півночі" у найбільш „фешенебелному" районі Филаделфії, і там заля була б заповнена. Нема куди правди діти: салата має могутню атракційну силу.

Це мене тим більше тішить, що я, хоч знаю цю чародійку, яка втаємничила нас у куншти „салатної" декорації, — ніколи не підозрівала її, що вона може робити такі чудеса! Памятаю, я зустріла її раз чи двічі, коли вона ще грала в першенській дружині відбиванки КЛК в Німеччині поруч Ірини Кобзяр, Мілі Угери, Дади Тарнавської і Куби Стефанівської, а моя дружина грала проти цієї славної шістки КЛК і мені приходилося добре пріти, виловлюючи її, Ірини Кашубинської, „бомби"... А тепер — салати і салатки — і то які!

Я, очевидно, дуже запалилась до цієї салатної проблеми. Чоловіча обсада моєї родинної залоги дивилась щоправда кривим оком на те, як я з овочевих ґаляреток витинала квіти на прибрання тортів, як я вичаровувала з редьки і моркви нарцизи і білі лелії, а мій син навіть розповідав якийсь зачутий в школі „джовк" про те, як одна пані зробила такі гарні салатки, що аж всі шкодували починати їх їсти „бо вони такі гарні" і треба було по тижневі викинути їх до т. зв. ґарбічу, але це мене не зражувало... Щоправда внаслідок мого салаткового запалу я дещо занедбала інші речі і крихкий торт зробився трохи надто крихкий і дещо за темний (злі люди сказали б що він припалився, але то неправда!) Але за те мої салатки вийшли на диво!

Клопіт із святами був інший. Як звичайно в колі найближчих приятельок перед святами, всі пані „забезпечувались", заявляючи: „Ніяких свят не роблю, та які там свята? От, спечу якогось там балабуха, тай куплю трохи мішанини, покрасимо з три-чотири яйця, щоб було що посвятити, дрібку того хрону тай вже... Які то тепер на чужині можуть бути свята?!"

Я ухитрилася ще більше: заявила, що їду до Филаделфії або до Ню Йорку, „ще не знаю, в котрий день", то де ж мені які там свята робити? Я була певна, що вони не повірять, прийдуть мене засоромити — а тут: мої салатки!

Не прийшли. Не прийшли, злі люди. Повірили, що я поїду, що я справді не робитиму ніяких свят! Всі мої чудеса, які я вивчила на двох вечорах у Филаделфії „доходять" у рефриджерейторі, мій муж їсть салату на снідання і вечерю, бере собі до ланч-бакси салату і купив тепер знову нову скриньку пива („До салати. Не можу ж я їсти самої салати і не попити чимось"), а син, коли вчує слово „салата", відразу каже: „Я не голодний, мамо". Салати маю ще так на тиждень.

А поки ми святкували — відбувалась тимчасом дуже важна подія: приходила помаленьку весна. Не знаю, як у вас, дорогі пані, але в мене, в мойому городці, сходить вже трава. Щоправда, видзьобують її трохи горобці, але вона вже зеленіє і каже мені, що вже нарешті може скінчиться цьогорічний довготривалий холод і настане справжня весняна погода.

Наразі, я бачу весну лише в газетних оголошеннях. Коли розгорну велику плахту нашого місцевого щоденника і дійду до сторінки „Спрінг Рісорт Тревел Ґайд", забувається на кільканадцять хвилин фабрика, форледі, важкий тиждень від понеділка ранку до пятниці по полудні, забуваються порядки в хаті, прання, прасування, всі ці латки, що їх треба пришити на колінах у штанах мого сина, тягання вакуум-клінера по сходах там і назад, там і назад... і я замріяно читаю: „Плянуєте літню подорож? Починайте тепер!"

Обертаю сторінку: „Мавнтейн Лейк Гавз" — перлина гір Поконос... „Канадійські вакації... Нові види! Пригоди! Нові враження! ...Щасливі вакації! Летіть Східніми Лініями! На Флориду! До Порто Ріко! До Гавани!"... А потім знову: „Флай ту Юроп!" На половині сторінки простягається величезна картина над-сенського бульвару, аж до кінця сторінки витягається на паперовому обрії мережана конструкція вежі Айфеля, на першому пляні видніє камяна набережна бульвару... Мій Боже, як добре було б пригадати собі роки, коли не було ще стукоту машин у фабричній залі, коли не було ще босів і форледі, коли я витягалася в сонці, у теплому сонці паризької весни на камяних плитах бульвару над Сеною... „Флай ту Юроп! Сі Періс нав!" — заохочує сугестивно напис над картиною...

Ще не цього року. Але я вернуся! Хоч на пару днів повернуся до тебе, радісна і безжурна як весна, надсенська столице, знову ходитиму по весняному Боа де Бульонь, знову загляну на хвилину до гамірних Галь, заскочу поглянути на химерний усміх Мони Лізи в Люврі... А вечором пройдуся по повних веселого натовпу бульварах, загляну в тихі закутини коло Сорбони, згадавши веселі студентські роки, в часах, коли світ був молодий і безжурний...

Але це аж тоді, коли мої „вікейшен" триватимуть довше ніж від суботи до понеділка. Ще рік треба чекати!

Перевертаю картку: знову вертається оголошення на наш теперішній континент. „Вакації в Колорадо", „Приїдь над Великі Озера", „Огляньте водопади Ніяґари!", „Як вакації — то лиш над морем!"

І справді: а може б того року знову поїхати до Вайлвуду? Недалеко, і будуть знайомі з Филаделфії і з Трентону... І може, котрась з них знає ще якийсь припис на салатку?

Арета

Подяка

Гарно дякуємо за цінні книжки, що їх Ви були ласкаві надіслати. Всі видання українською мовою або англомовні видання про Україну ми вводимо в каталог і ставимо на полиці для вжитку студентів (вояків і старшин) і викладачів нашої школи.

Ще раз дякуємо за Ваш цінний подарунок.

Бібліотека Військової Школи
Монтерей, Каліфорнія

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів США - Нью Йорк, Н.Й. США.

Наш талізман

Обділюючи свої товаришки в бюрі писанками, я осторожно зазначувала, що їх не треба їсти, а переховати, бо це є неначе мініятюрне „objet d'art", точніше, народнього мистецтва. А вони захоплювалися і це не було їх стандартне „how nice". Ті, що дістали писаночки минулого року, переказували, що їх заховали і на цей Великдень знову виставили на стіл. Подобалося їм зокрема те, що дарування писанки це символ приязні, а сама ж вона свого роду талізман — за давнім віруванням.

Однак важко мені було пояснити, в який спосіб пишеться їх, хоч користуючись матеріялом із Ukrainian Arts*), бодай теоретично обзнайомила я їх точніше з технікою писання. На жаль не мала я змоги ніколи придивитись безпосередньо. Отже, коли 22 Відділ 8УА в Шикаґо заповів показ писання яєчок, ми з донею пішли обовязково. І що ж, подивилися, це правда, але навчитися годі було, бо такий був натовп.

Дійсно надсподівано чисельно прийшли членки, деякі з дітьми, а найважніше багато молодих і гарних дівчат, чи радше панночок, з Пласту і СУМА. Поверх 60 осіб заповнили простору залю в домі СУМА.

Вечір відкрила голова 22 Відділу п. Сидорик, яка привітавши гостей, представила їм двох писанчарок, п. Стретяк і п. Чучулу, та запросила до слова п. Самбірську. Реферат її про історію і значення нашої писанки був змістовний, опертий на матеріялах зібраних в Укр. Енциклопедії та в Ukrainian Arts та ілюстрований рисунками головних знаків згл. символів, що складаються на орнаментику писанки. З приємністю всі слухали цієї доповіді, виголошеної з питомим п. Самбірській темпераментом.

Маленька доня п. Чучули в нар. строї віддеклямувала гарненький віршик. Крім показу писання писанок членки 22 Відділу СУА приготовили стилево прибраний і заставлений Великодніми стравами стіл згідно із давньою традицією. Хоча до Великодня було ще три тижні, то пані завдали собі труду і спекли бабки і паски і все що до традицій належить. Пишалася теж така рідкісна у нас — сирна бабка. Пишна, жовтенька, перетикана цикатою, міґдалами й ін. бакаліями. Сама поезія. Притягнула вона найбільше уваги, а її авторка, достойна дама із центральних частин нашої землі, охоче давала приписи на три роди такої ж бабки. Це була новість для більшості присутніх, бо питоменна вона радше східнім областям (пригадую однак із дитячих літ сирну бабку на Великоднім столі в Ульвівку к. Сокаля в домі наших приятелів п-ства Карпяків, звідки ми її й до нашого дому впровадили).

По офіційній частині вечора присутні обступили обох писанчарок. П. Стретяк — молода американка укр. походження, що є вчителькою в тут. укр. школі, сама навчилася писання писанок, а писальце зладив їй давним способом її батько. Друга писанчарка — це п. Чучула з нової вже еміґрації з замилування пише писанки.

Обі пані зачали писати писанки. Запитам і поясненням не було кінця, коли вони нагрівали віск, зручно накладали перші взори, красили яєчка.

Те своєрідне мистецтво, якого тайни писанчарки — колись там далеко — закривали одна перед одною, передаючи їх тільки своїм найближчим, відкривалось для тих, що наставилися зберігати його і плекати далі тут на чужині. На очах присутніх народжувалась писанка, якої краса звязана з тим далеким рідним краєм, з його віруваннями і звичаями. Коби лиш моя і твоя доня, і твій син і всі ті діти і дівчата, як нас не стане вже, передали ту гарну воскресну писанку, як символ доброї волі, як талізман кращої долі — своїм доням і синам.

Із показу писання писанок у Шикаго: Управа, членки і гості 22 Відділу СУА
Branch 22 of UNWLA in Chicago, Ill., presented designing of Easter eggs

А в міжчасі фотографи робили знимки, щоб утривалити ту незвичайно милу і вдатну імпрезу 22. Відділу СУА в Шикаґо. На закінчення вечора гостинні і ввічливі союзянки запросили присутніх до спільного столу та погостили їх смаколиками із показового стола.

Дуже натрудились пані, головно членки управи під проводом п. Сидорик, нової, рухливої голови нашого Відділу, але варто було. Це захоплення і запал молоді довкола писанчарок є їм найкращою відплатою.

Дора Рак

* Ukrainian Arts, publ. by Ukr. Youth League of N. A., Inc. section Easter Eggs by Gloria Surmach.

Подяка

Я глибоко зворушена великою увагою, що її виказали членки 8 Відділу СУА і гості, влаштовуючи несподіванку на мої уродини. Дякую щиро п. Марії Форґач і її родині і п. Пелагії Мальнович і її родині за подарунки. Також дякую щиро п. Олені Вус за так мистецько уложений подарунок і п. Марії Малевич, що не жаліла приїхати з далекого Питсбурґу. Також щиро дякую управі і членкам 8 Відділу, і членкам Гуманітарного Т-ва з Ню Йорку, що прибули. Щиро дякую п. Анні Ващук за гарний сольо-спів, а моїм кузинкам п. Анні Фігурській і Розалії Галатан за подарунки. Ще раз сердечне Спасибі!

Єва Хомів

Комплет „Громадянки" (7 чисел) коштує 1 дол.

ЩЕ ПРО ДІВОЧЕ ВБРАННЯ

(Д-р Надії Сороківській)

Через незалежні від мене обставини я не могла своєчасно подякувати Вам за Вашу відповідь на мого листа і хоч із запізненням, із щирістю роблю це тепер.

Думаю, що хоч настала вже тепла пора, але питання жіночого одягу в Америці напевне цікаве багатьом жінкам і тому слід його насвітлювати й далі.

Я прожила своє життя майже на одному рівнобіжнику з Вами (у Харкові), де школярі в більшості їздили трамваями і тролейбусами до школи, але взимку були тепло одягнуті. Із побуту в Німеччині, що має лагідніший клімат від нашого, памятаю теж, що не бачила там зимою дівчаток із голими ногами або модно зодягнених пань, які ходили б зимою в черевичках без пяток та з дірками замість носків.

А що дівчатка тут перемерзають видно з того, що вони — чекаючи на автобус — присідають, щоб хоч на хвилину плащиками загріти ноги та з того, що ноги сині в гусячій шкірці. Та й взагалі таке перемерзле дівчатко з синім носиком, що просить хусточки — це не надто привабливий вид. Також у дорослих сандалети (босоніжки) до теплого пальта чи хутра зовсім невідповідні і вражають неестетично, подібно як недобре підібрані краски в одязі чи дисонанси в музиці.

Головне ж питання, що зацікавило й Вас, це те, що дурниці мод ведуть нераз до жіночих і психічних недуг. Розумію, що це складна та цікава проблема, яку треба обговорювати на спеціяльному форумі. Але надіюсь, як напевне багато читачок „Н.Ж.“, що на цих сторінках Ви поділитесь із нами і цим питанням.

Ще раз дякую та чекаю Ваших цікавих, цінних листів. Б а б ц я

Із листів до Редакції

ЗАМІСТЬ ОСОБИСТОЇ ЗУСТРІЧІ

Я стужилась за Вашим журналом. Радо вітаю його, як гостя в хаті, всі новинки радо сприймаю, що заступає мені особисту зустріч і участь у жіночому русі. Також моя донечка з нетерпеливістю чекає на казочки і вірші.

Бажаю дальших успіхів у Вашій цінній праці!

Ольга Колодій, Нюберри, С. К.

РАДІОПЕРЕДАЧІ 22 ВІДДІЛУ

Коли в 1952 р. починалась наша радіопередача, не було в нас досвіду у такій праці. Ініціяторка цього почину п. Юлія Назаркевич та членки радієвого комітету вложили дуже багато енергії в це діло. Радіопередачі приносили завжди цікавий матеріял і публика їх радо слухала. У 1955 р. передано провід радіопередачі п. О. Децик, а в цьому діловому році мені.

Розпоряджаємо часом 15 хвилин кожної суботи від год. 7.30. Темою наших гутірок це напереміну організаційні, господарські, виховні справи, як рівно ж відмічення всіх важливіших подій нашого життя і жіночого руху. Ось які головні доповіді виголошено за останні місяці: „Напрямні СУА та Різдвяні побажання“ (п. Р. Сидорик), „Плян праці 22 Відділу та новорічні побажання“ (п. Н. Каменецька), „Вістки з жіночого світу“ (п. О. Децик), „Про жіночі видання“ (п. У. Терлецька), „Організаційні справи СУА“ (п. Н. Каменецька), „Значення культу героїнь“ (п. Н. Ґоліяш), „Про мистецтво в Америці“ (п. О. Децик), „Завдання жіночих організацій“ (п. Р. Сидорик), „Раціональне харчування родини“ (п. Н. Каменецька), „Завдання Окр. Ради СУА“ (п. А. Хариш), „Кобзар, як виховний засіб жінки і матері“ (п. М. Куріца), „Поклін 500 замученим“ (п. У. Терлецька), „Виховний напрям американської школи“ (п. О. Децик), „Олена Кисілевська, посмертна згадка“ (п. Н. Каменецька), „Віджива дітей“ (п. Михальцевич), „Осяги праці Окр. Ради“ (п. А. Хариш), „Праця і завдання“ станиці „Мати й Дитина“ (п. М. Куріца), „Про писанку і Великодній привіт“ (п. Р. Сидорик), „День Матері“ (п. Семків), „Звідомлення з Окружної Ради“ (п. А. Хариш), „Про гігієну зубів“ (п. д-р Войнаровська).

Окрім гутірок оголошуємо також комунікати Відділу.

Н. К а м е н е ц ь к а

БІЛЬШЕ ЖІНОК ПРАЦЮЄ

Статистичний облік за минулий рік ствердив, що число працюючих жінок зросло. Показується, що між працюючими збільшується число заміжніх жінок, а число працюючих дівчат паде. Причину того добачують у збільшенні числа студенток, що в останніх роках зросло. Одначе це тільки підтверджує тягу жінок до професійної праці, бо студіями кожна старається придбати якесь звання.

ЗАВЕРТАЮТЬСЯ ДАВНІ ЧАСИ...

Цьогорічна весна принесла революційну зміну у жіночих капелюхах. Широкі, крісляті, соломяні маринарки з високими денками або низенькими головками — гладко прибрані широкими лентами. Великі берети, що високо уміщені на голові. Прибрання гладке і прилягаюче, але дуже майстерно уложене. Попри ленти, що звичайно плоско уложені, бачимо цілі звої прозорої тканини у ніжних красках, що по мистецьки удраповані, позвивані й доповнені чудовими шовковими квітами. Фантазія модистки може цьогорічним капелюхам надати довільну форму, не відступаючи лиш від засадничої прикмети, себто величини крис. А вони можуть бути великі і плоскі, або у формі гриба.

З малих капелюшків, що ми ними так тішились, зостались лиш турбани і точки. Турбан — це тісно пристосований до волосся звій матеріялу чи тендітної соломки. Точок натомість уміщений високо на голові.

Чудові квіти цвітуть майже на кожній весняній головці. Денеде уложені у формі грядок, а денеде визирають з-поза прозорої шовкової заслони. Пригадується перший десяток 20 ст., коли то подібно цвіли цілі кльомби на жіночих головах. Завертаються давні часи...

ПОДАРУНОК ДЛЯ МУЗЕЮ СУА

Недавно тому збірка СУА збагатилась. Пані Наталія Гладишовська з Ню Йорку подарувала цінну гуцульську тканину „запаску“ з Космача. До предметів із Гуцульщини прибув ще один експонат. За цю пожертву Гол. Управа СУА складає їй щиру подяку.

Подяка

Євдокія Ликтей, містоголова 4 Відділу СУА в Ню Йорку, складає 5 дол. на прес. фонд „Н.Ж.“ з нагоди 40-ліття свого подружжя. Щиру подяку, як також сердечні побажання з тієї нагоди складає

Головна Управа СУА

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У дописі зі свята О. Басараб у Дітройті, поміщеному у ч. 4 закралась помилка. Замість прізвища Щененюк, має бути „учень Музичного Інституту Щеснюк“. За недогляд перепрошуємо.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

С Ф У Ж О

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

Восьмий рік видання Число пяте

Гідна постава

(З приводу протестаційної акції 18. березня)

Мало доходить до нас вісток з-поза залізної заслони про події чи життя на Україні. Совєтська преса подає мало про те, а статистика, що могла б дати образ життя і погляд на події, засекречена. Все таки тут і там появляється вістка, що насвітлює. У відомостях, що їх подають чужинці, що мали змогу жити чи подорожувати по Україні, підкреслюють як специяльне явище, що впадає в око - це непосильна жінкам праця при важких роботах, як шахти, будова доріг чи будинків. Явище, що його не стрічаєте в свобідних країнах, де є охорона праці жінки й матері.

В останньому році ці відомості підтвердили німецькі поворотці з полону. Можна собі уявити визиск жіночої робітньої сили у таборах примусової праці, коли жінка там обтяжена в умовинах нормального життя!

Кілька місяців тому надійшла потрясаюча вістка, що вразила до живого українське громадянство. Це вістка, яку переніс поза залізну заслону поворотець із табору Кінгір д-р Варконі про те, що в часі страйку в тому таборі большевицькі танки знищили 500 людей, у більшості жінок.

Ця відомість стала поштовхом до масової й організованої акції протесту українського жіноцтва й громадянства проти нелюдського трактування вязнів у таборах праці в СССР. Як тільки появилась та відомість та провірено достовірність інформації, СФУЖО дало заклик до спільної дії українок у світі, подаючи 18. березня, як день протесту. Українське зорганізоване жіноцтво відгукнулось на цей заклик. До цієї акції обєднались усі групи, працювали всі спільним фронтом, виказуючи велику єдність українського жіноцтва у відношенні до справ і подій на Україні.

В різних місцевостях переведено ці маніфестації згідно з місцевою спроможністю й ініціятивою. В деяких місцевостях, як Шикаго, Дітройт, Милвоки, промовляли визначні американські політики, що свої промови вмістили в стейтових рекордах. У деяких місцевостях, як Филаделфія чи Едмонтон, промовляли визначні українські політичні діячі, які перебрали на себе дальше ведення тієї справи в міжнародньому світі. Всюди місцева преса подавала інформації про подію в Кінгірі, становище вязнів у совєтських концтаборах та саму протестаційну акцію українок.

Обєднана акція українського жіноцтва виявила всі користі цієї соборницької постави. Жінки з центральних земель України, що пережили большевицьку дійсність, були найкращими інформаторами про життя під совєтами на вічах. Американські чи канадійські українки вміли запросити і стягнути визначних політичних діячів на промовців і тим надати цілій справі відповідного розголосу. Вони ж також заінтересували й інформували англомовну пресу. З повною дбайливістю переведено всюди підготову віча, до якого приєдналось ціле громадянство, беручи в ньому масову участь.

В часі, коли майже цілий вільний світ дається щораз більше втягати в сітку большевицької дипломатії під гаслом „коекзистенції", в тому часі українська жінка виявила своє політичне вироблення. Чи вона поселилась тут сорок чи кілька років тому, чи може й народилась уже поза межами Батьківщини, проте вона не дала себе збаламутити усмішкам комуністичних провідників! Вона виявила, що українське жіноцтво стоїть непохитно на державницьких, самостійницьких позиціях і не зійде з них ніколи.

Жертвою свого життя заявили наші сестри у таборі Кінгір свій протест проти московсько-большевицького насилля над правом людини й її свободи. Проти того насилля одним фронтом станули українки в цілому вільному світі. Цей їх протест став вихідною точкою до акції на міжнародньому грунті, що в дальшому покаже свій вислід.

Ця постава українського жіноцтва — це великий моральний капітал і з тим повинні числитись наші вороги, наші приятелі, українське громадянство і саме українське жіноцтво.

Ірина Павликовська

НЕВДОВОЛЕНІ ЄГИПТЯНКИ

Нова конституція Єгипту признала жінкам активне виборче право, не допускаючи їх до законодатних тіл. Велика жіноча організація „Дочки Нілу" відмовилась взяти участь у збірній подяці єгипетского жіноцтва. Єгипетський уряд обіцяв розглянути справу.

18. березня

КАНАДА

Монтреал. Заупокійні панахиди і молебні відбулись у той день в усіх українських церквах. Членки ЛУКЖ приступили до сповіді і св. Причастя. Українців усіх парохій обєднала в той день спільна молитва, патріотичний настрій і бажання нести поміч братам, що караються на каторгах великої тюрми народів. Також у сумежному з Монтреалом містечку Ляшін були відправи в греко-католицькій і православній церквах.

Того самого дня в залі школи відбулись жалібні збори. Президію творили провідниці місцевих жіночих організацій: п. Марія Чайківська (ОУК), пп. Емілія Микитюк і Цибушник (ЛУКЖ), п. Михайлина Нема (СУК), п. М. Бугера (Т-во ім. Лесі Українки при „Просвіті"), п. Меланія Гафтар (ОЖ Ліги ВУ), п. Тетяна Кухаришин (Жін. Секція УГД), п. Іраїда Лебідь (кошова Пласту). Секретарювали п. Бр. Мельник (ЛУКЖ) і п. Ст. Звонок (ОУК).

Сходини відкрила голова ділового комітету п. Олена Залізняк. Зчерги рецитаторка п. Людмила Левицька виголосила поезію в прозі, присвячену жертвам Кінгіру. Старанно опрацьований реферат про большевицький терор, а зокрема про подію в Кінгірі, виголосила п. Степанія Шнурівська, голова Т-ва ім. Лесі Українки. Реферат англ. мовою виголосила п. Галина Мельник, б. голова СУК. З черги п. Софія Барабані (ЛУКЖ) відчитала резолюції, які надіслала управа СФУЖО. На заклик п. Марії Давидович (ОУК) приявні зложили пожертви, з яких покрито кошти підготовки.

Маніфестацію закінчено молитвою Вол. Янева „Отче наш", яку продеклямувала п. Іраїда Лебідь. Відспіванням національного гимну закінчено жалобні збори.

Едмонтон. Дня 15. квітня громадянство заповнило залю по береги. Збори відкрила п. Е. Свист (ЛУКЖ), яка народжена й вихована в Канаді, звертала увагу на небезпеку, що грозить Канаді від большевицької агресії. Їй не байдуже, що діється з її сестрами і братами поза залізною заслоною! Промовляли п. Ірина Павликовська і б. посол М. Лучкович. П. Павликовська зясувала тяжкі умовини вязнів у таборах невільничої праці, а зокрема жінок, які виконують непосильну для них працю. П. Лучкович спинився на советській дійсності, яку накреслив із різних сторін. П. А. Єндик (ОУК) предложила від Комітету резолюції, які присутні піддержали.

Окрім того були у програмі — деклямація про 500, яку написала на те свято п. А. Черненко, жалібна кантата Баха у виконанні струнного ансамблю і виступ хору.

Торонто. Дня 18. березня в усіх церквах відправлено святочні панахиди, в яких громада взяла численну участь. Дня 25. березня у залі православної громади відбулося віче. Маніфестацію відкрила голова КУК — п. Є. Остапчук. Головними промовцями були п. Іванна Петрів і п. Микола Приходько. Пані Петрів зясувала важке положення жінок-вязнів в СССР та дала статистичні дані про тюрми і увязнених. П. Приходько змалював картину жахливих переживань у советських тюрмах. Пізніш прочитала проєкт резолюцій п. Луцька. Заля підтримала їх; резолюції укр. мовою вислано до домініяльної управи КУК-у, а резолюції англ. мовою до всіх канадійських жіночих організацій у Торонті. Маніфестацію відмітила вся преса Торонта.

ВЕНЕЗУЕЛЯ

Каракас. Дня 18. березня відправлено панахиди в обох українських церквах. Після цього в Укр. Нар. Домі відбулись жалобні сходини з участю цілої української громади. На початку церковний хор відспівав пісню „Благослови душе моя, Господа". Відкрив сходини, у відсутності хворої голови ОУЖ о. мітрат Довгаль, настоятель УАПЦ св. Покрови. Підкреслив тернистий шлях визвольної боротьби українського народу, на якому ярким доказом знов пронісся вчинок 500 погибших у Кінгірі. Секретарка ОУЖ п. К. Колянківська відчитала доповідь, яка змальовувала живими словами геройство українських жінок-вязнів та зясовувала жах советського терору. Зчерги промовив голова Української Громади інж. В. Васюк. В імені цілої української громади в Венезуелі злож ив поклін перед символічною могилою з деревяним хрестом. Але рівночасно підніс протест перед вільним світом проти жахливого насилля, що провадиться над українським народом. На закінчення відчитав проєкт резолюцій, які заля спонтанно схвалила і відспівала національний гимн.

НІМЕЧЧИНА

Мюнхен. Увечорі дня 17. березня Обеднання Українських Жінок у Людвігсфельді скликало українську громаду, щоб вшанувати память 500 погибших у Кінгірі. Доповідь про цей нечуваний в історії злочин зробив А. Білинський, що недавно тому повернувся із большевицького концтабору. Він прибув до Кінгіру місяць по відомій події і застав ще криваві плями на місці злочину. Його доповідь зробила помітне враження на слухачів. Після доповіді відбувся жалобний концерт під керівництвом о. прот. Заяця. Проспівано „Могилу" і „Гимн Обеднання Українських Жінок" композиції о. прот. Заяця. Окрім того проспівано народню пісню „Ой, не шуми луже". Академія закінчилась співом національного гимну.

Наступного дня, в неділю 18. березня, в обох українських церквах відбулась панахида. У православній церкві Службу Божу відправляв протоєрей Палладій Дубицький, а в католицькій о. канцлер Іван Лескович.

ФОНД ПАМЯТНИКА

На наш заклик у справі пожертв на лікування нашої хворої голови щедро відгукнулись члени-організації та поодинокі громадяни. Нажаль виснажений організм не переборов недуги. Волею Всевишнього вона відійшла від нас.

Та збірку продовжуємо. На її могилі повинен станути памятник, гідний її постаті та її життєвого шляху. Обовязком зорганізованого жіноцтва є підтримати цю акцію та довести її до успішного кінця.

Пожертви на фонд лікування, що наспіли в останніх днях, ми призначили за згодою жертводавців на Фонд Памятника.

Український Золотий Хрест 50 дол.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

Олена Залізняк

Недавно тому подали вістку про 70-ліття нашої заслуженої співробітниці. Та постать Олени Залізняк, а властиво її багате життя вимагає обширнішої згадки.

Олена Охримович виростала в священичій родині на Бойківщині. Родинна бібліотека та старші її брати збудили в неї скоро зацікавлення освітою. Одною з перших українок вона в 1905 р. здала гімназійну матуру в Академічній гімназії у Львові.

Ще гімназисткою вона належала до Кружка Українських Дівчат, а згодом працювала в управі товариства та брала участь у виданні першого жіночого журналу „Мета", що виходив у Львові в рр. 1907-8.

Коли створилось у Львові перше центральне товариство Жіноча Громада, Олена Охримович стала там організаційною референткою. Її завданням було підготовляти творення нових клітин, їздити на збори ітд. Ця праця не вичерпує всіх громадських зацікавлень молодої дівчини. Вона є рівночасно в управі Академічної Громади і Студентського Союзу, працює у студентському „Просвітньому Кружку" і дає почин до заснування Секції Студенток. Належала і до нелегального КУМ (Комітет Української Молоді), що мав за завдання вести боротьбу за українізацію львівського університету. У студентському процесі „101" з 1907 р. вона була покликана як свідок і допомогла у великій мірі вирішити його долю.

Взагалі, як усі передові й патріотичні студенти того часу, вона віддає всі свої сили для освітньої праці. Бачимо її в управі Просвіти на львівський повіт, де вела курси неграмотних і їздила по читальнях. У Кружку ім. Ганни Барвінок провадила пополудневі курси української мови для учнів із польських шкіл. На Бойківщині збирала етнографічні матеріяли, записувала звичаї й пісні, що були поміщені в Етнографічних Збірниках НТШ. Два роки працювала в Національному Музею ім. Митрополита Шептицького, де впорядкувала цінну збірку вишивок із Наддніпрянщини.

А враз із тим продовжувала філософічні студії на львівському університеті. Щоб удержатись у великому місті вона була два роки настоятелькою й інструкторкою в дівочому інституті Українського Педагогічного Товариства.

Як бачимо — життя вщерть виповнене змаганням до освіти, громадськими обовязками та ще й турботами за прожиток. На той час припадає також її подружжя з політичним емігрантом із Придніпрянщини — Миколою Залізняком.

Закінчивши студії в 1913 р. Олена Охримович-Залізняк стала вчити в гімназії СС Василіянок та семинарії УПТ у Львові. Її вчительську працю перервала війна, що застала її в родини чоловіка у Криму. По трудній подорожі через Скандинавію повернулась вона до Відня. І тут починається її життя на еміграції, що протривало довгих 12 літ. Для Олени Залізняк воно позначене особливим щастям, бо в Відні народилось її двоє дітей — О. ленка і Юліян.

Але її громадські зацікавлення завжди живі. Вона включилась у Комітет Допомоги Раненим Воякам, де працювала в управі. По війні створився у Відні Український Жіночий Союз, де вперше зустрілись у громадській праці українки різних земель. Олена Залізняк була в управі, а також головою Союзу. Тут також зорганізовано Укр. Секцію Ліги Мира і Свободи, що виступала на конгресі у 1921 р. Вона брала живу участь у тому, а також їздила на зїзди Ліги до Праги, Інсбруку, Гаги. Та найбільше вражень винесла із Фінляндії, де її чоловік був послом УНР. Недавно тому поділилась ними із читачками нашого журналу.

У 1927 р. Олена Залізняк повернулась на рідну землю. Тут вона стала знов до вчительської праці, очолюючи фахову школу „Труду". Під її вмілою рукою розрослась школа в велику установу, що гуртувала сотні молодих дівчат та дала їм загальну і фахову освіту. Життєві умовини не дали їй уже змоги виявляти громадської активности. Але і в тому часі вона живо цікавилась нашим громадським життям, і як член ред. колегії „Нової Хати" часто писала.

Друга світова війна перервала працю школи „Труду". Олена Залізняк знайшлась по довгій мандрівці з родиною в Канаді. Тут по роках вона знов увійшла в звязок із жіночими організаціями і напричуд скоро знайшла духовий контакт із сестрами, поселеними в Канаді.

Та головні свої сили спрямовує тепер на працю СФУЖО. Як референтка звязків вона використовує своє давнє знання міжнароднього терену та навязує нові контакти. Окрім того створила в Монтреалі, де проживає, комісію, що плекає контакт із місцевими канадійськими жіночими організаціями і виробляє з молодих сил вправних діячок.

Олена Залізняк
Olena Zaliznyak,
chairman of the public relations
committee of WFUWO

Хоч 70-ліття Олени Залізняк проминуло без розголосу, проте зорганізоване жіноцтво відмітило його, вшановуючи багатий громадський шлях цієї діячки. Цей нарис передає, хоч неповно — головні її осяги. З радістю й подивом прочитають його читачки нашої сторінки, — члени-організації СФУЖО.

ВИРАЗИ СПІВЧУТТЯ

Численні вирази співчуття наспіли до нас з приводу втрати нашої голови бл. п. Олени Кисілевської. Своє співчуття зложив президент Української Народньої Республіки д-р Степан Витвицький та Виконний Орган Української Національної Ради за підписом містоголови С. Довгаля. Дальше надіслали вияви співчуття від Пласту Головна Булавна Пластунок Ц. Паліїв, від Наук. Т-ва ім. Шевченка проф. д-р В. Кубійович, від ДОБРУС-у голова Петро Павлович та члени-організації СФУЖО.

За заяви співчуття з приводу великої втрати складає подяку

Управа СФУЖО

UKRAINIAN WOMAN

OUR ENGLISH COLUMN

A Letter from Vorkuta

Vorkuta has lately become probably the most notorious concentration camp in USSR. In this town (in north-western Siberia) took place 1953 the greatest strike of political prisoners about which detailed informations have reached the Free World. The authors Noble, Piddington and Scholmer, former inmates of Vorkuta, have described in their books the horrors of this immense prison of slaves.

Not long ago a woman prisoner has been released from Vorkuta. She endured the conditions of this bolshevik Sodom for five years in the camp named "Predshakhtnaya." On leaving the camp she promised her fellows in misely that she will tell the truth about the mode of existence of the political prisoners concentrated in Vorkuta. Recently a letter has been received from her describing the suffering of the people there.

She was included in a brigade composed of 75 Ukrainian women, having been the only non-Ukrainian in the unit. She writes: "The Ukrainian women did not discriminate against "strangers" if their conduct was correct, and they were friendly toward me."

The brigade had to unload the commodities brought to Vorkuta. Patatoes, hay, bags of sugar —all was unloaded by women. Again she relates: "There are no differences in Vorkuta between men and women. One is looked upon as a mere machine and such "machines" are shut up within a brigade. We all were between 25 and 35 years of age. The older prisoners who are unable to work, stay in the home for invalids. The inmates of such a camp receive smaller rations, and there are no facilities for medical treatment. Hence such vegetation of human beings in rigorous arctic climate is most exacting.

She continues: "We had been working like slaves. All our efforts were aimed at the fulfilment of the norm which was marked unusually high. Who completed the norm, received the entire ration, however small and meager. But those who did not achieve the mark, remained at 300 groms of bread and a bowl of warm thin fish soup (ukha) a day. Which means slow death of inanition."

Yet even all these shortages did not plague the inmates so much as the attitude of the authorities she procceds: "The Ukrainians were hated by these authorities in the most evil way. We were severely persecuted for every trifle. And what insults we had heard! Even in the severest frost we had never been permitted to build a camp fire."

She gladly shared the hardships with Ukrainian women because the mutual suffering made them — as she says — feel like sisters, and this feeling added the strength to endure the injustice.

She resumes her narrative:

"At times when the women of the brigade felt completely exhausted and languished, some one of them would suddenly intone a Ukrainian song, and then instantly all young slaves would brace up singing the song and forgetting for a moment the frightful persecutions. I myself have learned to sing many a Ukrainian song."

She asserts that she felt at home with Ukrainian women in every respect. The whole brigade was like one large family. Joy as well as distress were lived through together. Thus in this friendly group even the worst oppression and abuse by the guard and the authorities could be put up with much easier.

In 1955 when the Soviet government had started releasing the foreigners from the slave camps, the author of the letter has likewise been repatriated.

We shall relate more details of this story in the next issues of Our Life. However, this is not enough. This true story of enslavement and suffering of the people ought to be communicated also to all organized women of the Free World, so that they, too, may learn of the dreadful enslavement of women in USSR, the greatest prison of the peoples ever known in history.

MRS. ZALIZNYAK IS 70

Mrs. Olena Zaliznyak was 70 years old last March. She had been widely known throughout West Ukraine for her worthy cultural, educational and social work for the Ukrainian women in the course of half century.

A teacher by profession, she had been conducting a vocational trade school for Ukrainian girls at Lviv which had progressed and developed greatly due to her efforts.

At present she resides in Montreal, Quebec, Canada, where she has drawn together a WFUWO Commission on Relations which she is directing.

We wish our friend and co-worker Mnohaya Lita.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

OLENA KISILEVSKA

The Ukrainian women all over the Free World sorrow for the loss of their spiritual leader. On March 29 died Olena Kisilevska, president of the World Federation of Ukrainian Women's Organizations, at the age of 87. The representatives of various Ukrainian organizations of Canada and United States attended her funeral at Ottawa, Ontario, Canada, paying their homage to the late pilot of Urainian feminist movement during the stormy years of the first half of the 20th century. Ever since that sad day memorial evenings are being held throughout the Free World, wherever there are larger Ukrainian communities, in honor of her long, tedious and distinguished work.

Olena Kisilevska was the daughter of Reverend and Mrs Siminovich who lived in a small town in West Ukraine. In her time the girls had not been studying in the universities, thus after completing the high school she married in her teens an official in the town of Kolomeya. Soon she had to take care of her children which duty as well as her ill health kept her the first married years at home. Still she never failed to pay attention to patriotic endeavors of her people, to literature, and particularly to the feminist movement.

Already prior to the World War I she had started to write for Ukrainian magazines and newspapers, and since she was much traveled, her writings often pictured her impressions during these journeys. After the war she founded and was editing a periodical for women titled "Woman's Destiny" which she devoted to education of the women of West Ukraine, notably those of the peasantry. Her popularity having enhanced, she was elected in 1928 by the Ukrainian voters a member of the Senate at Warsaw, as a candidate of Ukrainian national-democratic party. Afterwards she utilized her position as a senator for wide traveling all over West Ukraine visiting most of the towns and villages of the country, making speeches which touched on political situation as well as patriotic upbringing and general education. Although 60 years old, she embarked in 1929 on a distant journey to North America. She then visited Ukrainian communities in Canada and United States. The Ukrainians in both

Olena Kisilevska,
the late first president of WFUWO

these countries still remember her addresses and lectures, her patriotic appeals to them not to forget the Old Country which has been in need of their support. She met prominent personages of American women's organizations and became acquainted with Jane Addams, the renowned social worker and author, the first president of the Women's International League for Peace and Freedom, as well as with Mrs Williams, wife of the then governor of Manitoba, Canada.

Olena Kisilevska had always been an eminent participant in all Ukrainian women's congresses in West Ukraine, and subsequently in Canada and United States. In 1884 she took part in the first Ukrainian women's congress at Stanislaviv, West Ukraine, in 1931 she addressed the Ukrainian women's congress at Czernowitz, Bukovina, and in 1934 again in Stanislaviv, and in Uzhorod, Carpatho-Ukraine. In 1948 she was honorary chairman of the world congress of Ukrainian women, held in Philadelphia, Pa.

The women of West Ukraine will well remember her work for it was through her efforts, and primarily through her publications, that the women of the Ukrainian villeges have been ever more interested in the public affairs. She likewise strove to advance their professional knowledge having become the chairwoman of the peasant women's organization affiliated with the central farmers' institute known as Village Agriculturist. All villages of West Ukraine had then formed its local subdivisions and had been busily working toward the vocational training of the peasant women.

Her fruitful activities were suddenly interrupted by World War II, followed by Soviet occupation of West Ukraine and bolshevik policy of extermination of all national institutions of all subjugated peoples.

As a consequence of these events Olena Kisilevska had to leave her homeland, together with hundreds of thousands of Ukrainians, and to escape to the West. As a member of large community of Ukrainian DP's in Bavaria she again undertook to lead the Ukrainian women escapees in the camps. This arduous work lasted for several years until she left for Canada where she joined her family in Ottawa.

At that time she was an old lady of 80 years, however she did not hesitate to participate in the world congress of Ukrainian women and to accept the presidency of the newly created organization, the World Federation of the Ukrainian Women's Organizations (WFUWO), over which she presided until her demise. As the President of WFUWO she was active in formulating its objectives as well as in maintaining wide correspondence with its

UNWLA Highlights

There are usually many matters and subjects to be discussed and decided upon at the last summer meetings of the Branches. This would impel them to put in order all things to be done before the vacation ensues.

A very important and pressing business for the Branches to transact—is to prepare the Regional Conferences which are scheduled to be held in October. The Central Office has sent out circulars with suggestions set forth for discussion. However, the Branches will certainly have projects and desires of their own. All these objectives ought to be outlined now. The delegates to the Conference should be likewise chosen at the next meting.

***

Th United Ukrainian American Relief Committee (UUARC) is appealing to all of us to lend our support in its action to resettle in America the Ukrainian DP's still remaining in Western Europe. The Ukrainian National Women's League would like to assist in this worthy endeavor. It has sent circulars to all its Branches urging them to accept sponsorship for Ukrainian families. However, it should be stressed again that the sponsors assume no responsibility for the newcomers, **except moral obligation.** Hence it is only human sympathy and humane service to do this, and we do hope that all our Branches will follow the example of those Ukrainians who have already become sponsors.

***

Did all of the members of your Branch buy the book "The Woman of Ukraine"? This book is very convenient whenever you need to inform the Americans not alone of the deeds of prominent Ukrainian women down through the history. It likewise contains best data on the number of Ukrainians within and outside the borders of Soviet Ukraine, as well as in diaspora the world over. Also short history of the Ukrainian people and an account of its struggle for independence. It costs $1.00 and may be ordered from the Central Office of UNWLA.

***

Let us make a good use of vacation this summer. Let us take a well deserved rest in order to build up new strength. Let us meet other people and get new and interesting impressions. Only then, in the autumn, we shall get the satisfaction necessary for continuation of our patriotic work..

Ukrainian Dishes

COLD SOUP
(uncooked — serves 6)

1 cup cooked, peeled and chopped beets
1 carrot, peeled and grated
1 cucumber, peeled and chopped fine
2 hard boiled eggs, peeled and chopped fine
½ cup sour cream
2 cups milk of buttermilk
1 T. chopped parsley
1 T. chopped dill
Salt and pepper to taste

Boil, peel and chop the beets — cool. Add the other vegetables and chopped eggs. Blend sour cream and milk (or buttermilk). Add the parsley and dill and salt and pepper to taste. Chill and serve.

If this is too thick, it may be thinned with ice cold water.

GREEN SALAD
(4—6 serving)

2 medium-sized lettuce heads
juice of ½ lemon
2 tbs. water
1 tsp. salt
2 eggs — hard boiled
4 tbs. sour cream

Wash and shred lettuce. Mix lemon juice, water, sugar and salt and pour over lettuce. Toss lightly. Garnish with the sour cream and sliced eggs.

Prepare just before serving.

---

member-organizations throughout the Free World. Her goal was to strive to continue and preserve the cultural life in the Ukrainian diaspora, and to work for the sake of informig the Free World of the bolshevik menace to all humankind. For 8 years she had been engaged in realizing her ideals, and in the moment of her death she was aware that many of her dreams came true.

This great Ukrainian patriot, leader, hard worker and publicist fulfilled her task labaring during the period of 70 years for her people. When she left us, departing to the great beyond, she bequeated this heritage to the generations in the time to come. Her splendid example will shine brightly and will be followed by multitudes of Ukrainian women. Her name will live on and her deeds will inspirit the Ukrainian womanhood in their march toward the better tomorrow. **L. B.**

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

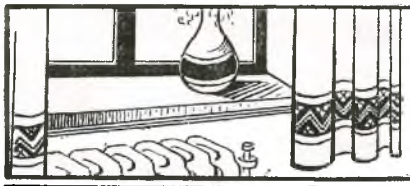

У НАШІЙ ХАТІ

Червень у нашому квітнику

В цьому місяці природа показується у своїй повній красі. Дерева і кущі розвинулись, зимотривалі билини в повнім цвіті, однорічні квіти починають насолоджувати наше око своєю красою.

Хоч в цьому році дуже спізнена весна, але природа надробляє втрачений час. Наш городець також не зупинився в розвитку. Ще скорше квітів ростуть буряни, що їх мусимо негайно виполювати. Просапуємо між квітами і тим допомагаємо їм у розвою. Не забуваємо, що під час посухи треба добре поливати, щоб квітник виглядав дійсно гарно і свіжо. Підливаємо рано і перед вечером, ніколи під час полудневої спеки.

З початку червня можемо ще висадити помідори, котрі дадуть нам дещо пізніше, гарні овочі.

Травник мусимо що 8—12 днів косити. Занедбання своєчасного кошення спричинює, що розростаються буряни і високі трави, а вигибає підшивкова трава, травник лисіє і стає негарним. Під час посухи, треба травник також поливати.

Далії (георгіни) привязуємо до паликів, оставляємо не більше 3—4 гонів. Без привязування, культура високих далій неможлива.

Відцвилі бози обтинаємо, не даючи завязати їм насіння. В цей спосіб на наступний рік матимемо кращі квіти.

Живоплоти обтинаємо, не даючи здеревіти випущеним тонам. Всі живоплоти, повинні відмолоджуватись до гори.

У відквітених билинах витинаємо відцвілі квіти, не даючи їм завязувати насіння. Робимо це з естетичного згляду, а також через це, що виповнення насіння виснажує рослину.

Косатні (іриси) можемо негайно по відквітненні розсаджувати й ділити.

Кімнатні квіти зайняли свої літні місця. Мусимо їх щедро підливати. Перед прямими лучами сонця охороняємо їх розпнятою на рамах ґазою, папером або завіскою. Для кімнатних коніферів знаходимо місце у півтіні. Верхну верству у вазонках легенько зрушуємо деревяною шпичкою, щоб не утворилась тверда скорупа, часто навіть з мохом і щоб воздух доходив до коріння. Місяць червень, це місяць троянд. Відрізуємо квіти для прикраси у кімнатах, однак мусимо вважати, щоб кожна втята квітка мала не більше, як три до чотири листочки. Пенні рожі привязуємо до паликів, добре підливаємо і вважаємо, щоб шнур, яким ми привязали, не відався в живу кору і щоб не попустився, бо буря може найкращу рожу зламати.

Виполені буряни і скошену траву складаємо на компостову купу. При кінці червня наша компостова купа вже упорядкована, стоїть як призма в куті городу. Верх її вкриваємо землею і засіваємо на ній гарбузи, які ростуть дуже скоро і її цілком закрють. Своїми коріннями проводять до середини купи кисень, з допомогою якого компостова купа скорше розкладається, перегниває. Овочі-гарбузи можемо восени зужити як городину.

Роман Коцик

ВИРІВНУЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

З кухонного назовництва

Сирник — це відміна „сирної“ паски.

Мазурок — печиво польського походження, що вже широко прийнялось у нас. Тому що воно звязане з Великодніми святами, можна б назвати його Великодніми сластьонами.

Пампушки — це українська назва для печених із часником і олією. А як буде зі смаженими? Подекуди вживають для них назву „пончики“, але це польське слово. Може краще „пухначі“?

Пироги, пиріжки — печиво з дріжджевого тіста з якоюсь начинкою. Вона може бути солодка з яблук, оріхів, маку або не-солодка з капусти, цибулі, яєць. Знову ж таки вживаємо тут неправильно назву „пляцки“.

Сластьони — це народня назва для того, що називаємо „тісточками“. Можуть бути з дріжджевого або крихкого тіста.

Коржики, макорженики, медівнички, сирники, мандрики — це всякі сластьони з добірного тіста без начинки.

Листковане тісто називаємо також „французьким“. Це є тісто, приладжене з муки й води, яке перемішується кілька разів із маслом.

Птисі — сластьони українського походження. Був у котрогось із польських магнатів на Україні кухар Грицько Птись. Він придумав таке тісто і майстерно його виконував. Коли пан приїхав з України до Варшави, забрав Грицька з собою, щоб похвалитись перед польським панством своїми чи пак Грицьковими сластьонами. Від того й пішла в поляків назва „птисі“ і вернулась до нас, на Україну.

Є ще народні страви, що не увійшли до міського побуту, а мають цікаві назви. Це лежні з гречаної муки з сиром, уживані на Поділлі, або „перевертаники“ з кукурудзяної муки з сиром, що їх печуть на Буковині.

Галина Журба

Із господарських показів

КАНАПКИ

64 Відділ у Ню Йорку впровадив господарські покази у плян своєї праці. Господарська референтка Відділу п. Ірина Кашубинська започаткувала їх. Спеціялізувалась у прикрасах страв, себто в декораціях салаток, полумисків, тортів ітд. І вже провела двічі показ у Ню Йорку (Різдвяні й Великодні страви), а тепер завітала й до Филаделфії на запрошення 10 і 20 Відділів СУА.

Оба її покази дня 21. і 22. квітня стягнули багато жіночої публики. Голови п. Новаківська (20 Відділ) і п. Лопатинська (10 Відділ) з трудом примістили всіх учасниць. Програма показу була знана заздалегідь, то ж управа подбала про все необхідне, як салатку, торт, варені яйця, городину.

Відкривши зібрання, голова представила учасницям показу доповідницю і заповіла програму. П. Ірина Кашубинська приступила відразу до першої частини — прикраси салаток. Орудуючи вправно малим ножиком (це все її знаряддя), вона вичарувала з яєць курчатка, з редьки квіти нарцизів, із огірка крокуси, із солонини калію.

Потім прийшли на чергу закуски й канапки. Присутні побачили, як можна подавати начинювані яйця у формі писанок або квітів роменів. А канапки — це не звичайні собі грінки, наложені смачними закусками. А це човники з огірочків, що мають вітрила з ковбаси або сира. До цих страв є також відповідні прикраси. На полумиски з канапками або закусками годяться гіяцинти з сира або гриби з булочок і хліба.

В останній частині показу прийшли прикраси на торти. Із ґаляреток п. Кашубинська вичаровує троянди, пільні квіти й виноград, що прекрасно й апетитно виглядають на поверхні торта.

Присутні пильно записували вказівки. Коли кожна прикраса була готова, тоді її ставили на тарілку і вона йшла в публику на оглядини. Зблизька можна було докладно приглянутись її формі і складникам.

На показ трапив також фільмовий продуцент п. Солук із Канади. Він мав намір зняти домівку СУА і був мило вражений, що зустрів численне зібрання. Під час показу йому вдалося сфільмувати деякі його частини, а також готові прикраси.

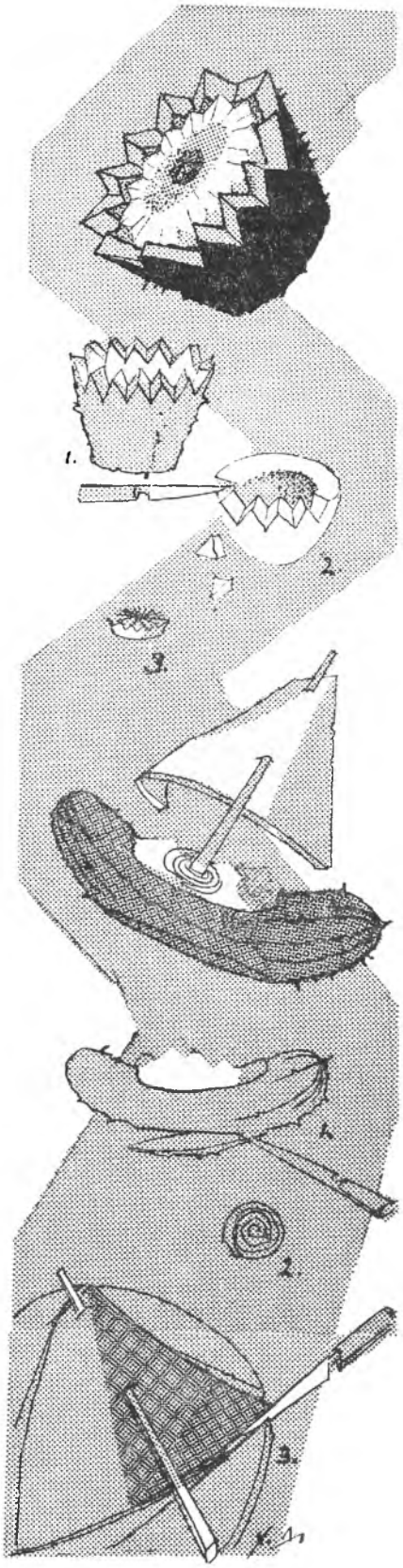

Подаємо опис деяких прикрас.

Крокуси з яєць

Потрібно:

1 свіжий огірок, можливо з видовженим кінцем, а в середині грубости яйця.
2 твердо зварені яйця
1 морква

Відкроїти оба кінці огірка, 3 інчі завдовжки. Скроїти долішній кінчик так, щоб огірок міг стояти. Вижолобити не доходячи зовсім до споду. Потім викроїти в верхньому краю огірка зуби, як на рисунку. Тепер розрізати зварене яйце впоперек, але не точно по половині, а трохи вище. З більшої частини вийняти жовток. Білок теж на краю вирізати у зуби і вложити до огірка. Із моркви вирізати довгий стіжок і вижолобити його в середині. Затесати гострий кінчик так, щоб можна було встромити його в яйце. Це буде пиляк крокуса, що заповнює його середину.

Канапки-човники

Потрібно:

малий слоїчок огірочків (Sweet Pickles)
1 сметанковий сир (Cream Cheese)
1 мала коробка сардель
трохи мішанини, найрадше паризьке салямі

Огірочки мають видовжену форму човників. А коли в кожному огірочку надрізати зі споду скибку, то він лежатиме, не перекидаючись. Тоді можна зробити в заглибині на верху жолобок і виповнити його сметанковим сиром. По середині наложити скручену сардельку. Окремо приладити паризьке салямі, себто прикроїти його в трикутній формі і настромити на зубочистку, немов вітрило. Оцю зубочистку проколоти через сардельку по середині човника-огірочка.

Куховарські зшитки
ОВОЧІ й ГОРОДИНА
Упорядкувала Н. Костецька
замовляти в Централі СУА.
Ціна зшитка 60 ц.

Досліди харчів при помочі електроніка дають чудовий вислід. Покищо це ще не вийшло поза лабораторію, але заповідається успішно. При допомозі електроніка можна буде ствердити якість яйця чи муки.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

Українська вишивка

ВИШИВАНІ СУКОНОЧКИ

В літі хочемо прибрати наших найменших у вишиване вбрання. Як це перевести, коли купуємо їм готове? Коли підберемо суконочку в одностайній ясній красці, тоді легко нам покидати по ній кілька вишитих мотивів.

Ось два зразки таких моделів.

Ч. 1. Суконка для 6—8-літньої дівчинки. Станичок покритий вишиваними смужками у двох красках.

Ч. 2. Суконка для малої дівчинки. По подолі покидані легкі мотиви.

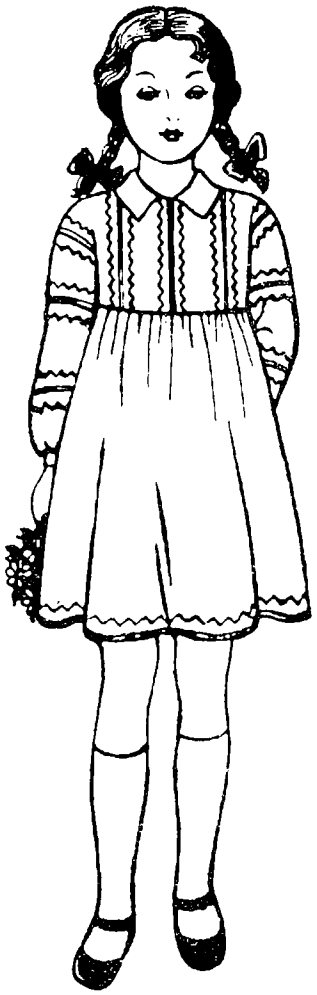

ТИСЯЧІ ХВОРІЮТЬ НА

РЕВМАТИЧНІ БОЛІ

Спробуйте нашу масть, вистарчить натерти! — Якщо ви терпите на різного роду ревматичні болі, на болі в крижах, грудях, плечах, якщо Ви маєте ломання рук чи ніг, чи болі в суглобах, колінах, біль шої, душність у грудях, — застуджені чи штивні частини тіла, знайте, що найбільш успішно усуває ці недомагання випробувана масть

DEKENS OINTMENT

2 ун. $1. 4 ун. $2. 16 ун. $5.

P. O. Box 666, Newark 1, N. J.

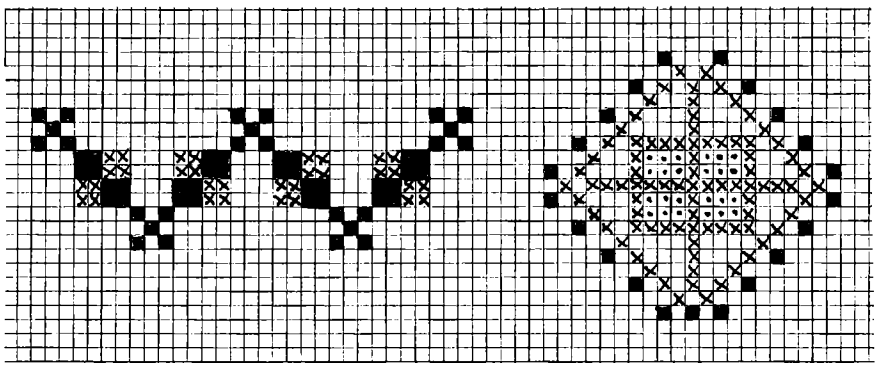

ВЗОРИ ДЛЯ СУКОНОК

Ч. 1. Зикзакова смужка у красках чорній і червоній, або двох відтінках синього.

Ч. 2. Хрестиковий мотив. Чорне ◆◆, червоне ××, жовте ●●.

Юшка зі шпарагів

Потрібно:

1 вязка шпарагів
городина, як на росіл
1 ложочка муки
1 шклянка сметанки
2 жовтка
1 ложочка масла

Сполокати городину і шпараґи. Обрізати головки у шпарагів і відложити. Решту шпарагів дрібно покроїти і варити разом із городиною. Коли городина виварится, відцідити вивар і зварити в ньому головки шпарагів. Окремо розтерти муку з маслом, залляти кількома ложками гарячого вивару і влити до росолу. Заварити. Дальше розбити жовтка у сметанці, добре розколотити і влити до юшки. Подавати.

Холодник

Потрібно:

1 сира морква
кілька редьківок
1 вязка молодих бурячків
1 огірок
1 зварене яйце
2 пайнти маслянки
½ п. сметани

Втерти моркву на терці, тонко покраяти редьківцю, обібраний сирий огірок і твердо зварене яйце. Зварити бурячки і покроїти їх тонко з листям. Перемішати маслянку зі сметаною і залити цим городину на дві-три години перед поданням.

Салата з молодої цибульки

Потрібно:

1 вязка молодої цибульки
сок із цитрини
2-3 ложки доброї оливи
2 варені яйця
дрібка соли й цукру

Сполокати цибульку і зелене било. Покришити тонко, засмачити цитриною і полляти оливою. Додати соли й цукру до смаку. Окремо посікти твердо зварені яйця і вимішати. Подавати до хліба.

Курка з рижом

Потрібно:

1 курка
городина, як до росолу
1 ложка масла
2 ложки помідорових повил
4 ложки тертого сира
½ ф. рижу

Почищену курку покроїти на частини, посолити і приставити з закришкою, як на росіл, наливаючи води стільки, щоб лиш мясо вкрила. Варити, аж змякне. Потім вийняти курку, росіл перецідити. Вкинути до нього ложку масла і одну-дві ложки помідорових повил. Помити риж і залити його росолом стільки, щоб лиш був прикритий. Вставити на 15 хвилин до печі. Викинути риж на миску, вимішати з твердим тертим сиром і укладати у посудині, вимащеній маслом, верствами риж і мясо, вибравши з мяса більші кости. Прикрити рижом і залляти ще ½ склянкою росолу. Вставити до гарячої печі на пів години.

Овочева сирівка

Потрібно:

1 горнятко полуниць
пів пушки ананасу
2 банани

Покроїти полуниці на чвертючки, ананас на клинчики, а банан на скибки. Вимішати. Уложити на вимитому листку салати. Застудити.

Мігдалові віночки

Потрібно:

¾ горнятка масла
3 чубаті ложки цукру
½ горнятка тертих мігдалів
1 ложочка тертої цитрин. шкірки
1 ложка руму
1½ горнятка муки
дрібка соли

Втерти масло з цукром, вимішати з мігдалами і цитриновою шкіркою і вимісити з мукою, додаючи ложку руму. Формувати віночки. Помастити бляху, посипати мукою. Уложити на блясі і пекти в мірній печі (300°).

Подала **Н. Березовська**

ВИРІВНЮЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

Переглядаю з зацікавленням відділ „Що варити й пекти". Бо ж я, як кожна жінка ломлю собі щодня голову — що варити? Тому чекаю нетерпеливо, що буде нового в нашому журналі? А коли дістану його в руки, чим скорше мандрую на ту сторінку. Так мало різноманітности! Багато мясних приписів, а майже нічого з картоплі. Бувало мама вдома різне виробляла і казала, що з картоплі можна 75 страв зробити. А тут немає нічого...

Те саме з печивом. Мій Боже, що було вдома не печуть! І бублики, і тісточка з кремом, і рогалики, і пундики, і пиріжки! А в „Н.Ж." тільки торти та й те з оріхами й мігдалами. А мені здається, що в нас повинно бути всяке печиво, не тільки українське. Бо ж щодня до чаю о год. 5 треба щось подати!

Надія Ластовецька
Менчестер, Англія

Дуже цікаво було нам прочитати Ваші побажання до сторінки „Що варити й пекти". Так і віє від них давнім домашнім затишком, де щодня о 5-тій подавали печиво до чаю. Нажаль дійсність сьогодні інакша, особливо в Америці. Тут жінки здебільшого працюють і тому вимагають від нас приписів на скорі обіди. А скорі обіди мусять включати мясо! З картоплі, хоч які смашні страви, проте їх скоро не зробиш. До того картопля, як виказали нозі досліди, це найменш побажана городина, бо не має багато вітамін і мінеральних солей. Тому сучасна раціональна кухня не вживає багато картоплі, а притягає радше іншу городину, яку стараємось подавати у наших приписах.

Подібна справа з печивом. Наша кухня дійсно багата у прерізного роду печиво. Можна б подавати безліч приписів на дрібні коржити, пампушки, тісточка ітд. Але наші читачки вимагають складніших приписів. Річ у тому, що дрібне печиво мало хто виконує тепер вдома через те, що жінки заробково працюють. А печуть тільки з нагоди свят чи імянин, отже тоді шукають приписів на торти.

Та Ваша правда, що треба підтримувати традицію домашнього печива в українській родині! Може таки деякі скористають із того та схочуть пробувати і дрібнішого печива.

Щодо приписів не-українських страв, подаємо їх у відділі „Зирк у тутешню кухню!" **Ред.**

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

ЯГНЯ

Був собі баранчик-ланчик,
Звали його так тому,
Що родився на лану.
Діти взяли його в хату
І почали годувати.
Дали цукру, молочка,
Часом хліба й огірка.
Їв баранчик усе ласо
І виростав дуже красно.
Дістав стяжечку на шию
І китичок повно там,
Та дзвіночок бам, бам, бам.
Де повернеться задзвонить,
Наче до дітей говорить:
— Я тут, дітоньки, ходіть,
За ріжки мене беріть!

Лиш уважно, не зломіть,
А до весни підождіть!
Та весною вся дітвора
Утікала до порога,
Бо баранчик так їх бив
Аж дзвіночок загубив.
Підступав все потихеньку
Нюхав з заду помаленьку
Поступався крок назад
І робив такий замах:
Бух дитину ззаду в спину
Роженятами мов глину,
Діти плачуть і кричать
А баранчик втік — мов птах.
Діти раденькі були
Як ягнятко продали.

Катря Колточок

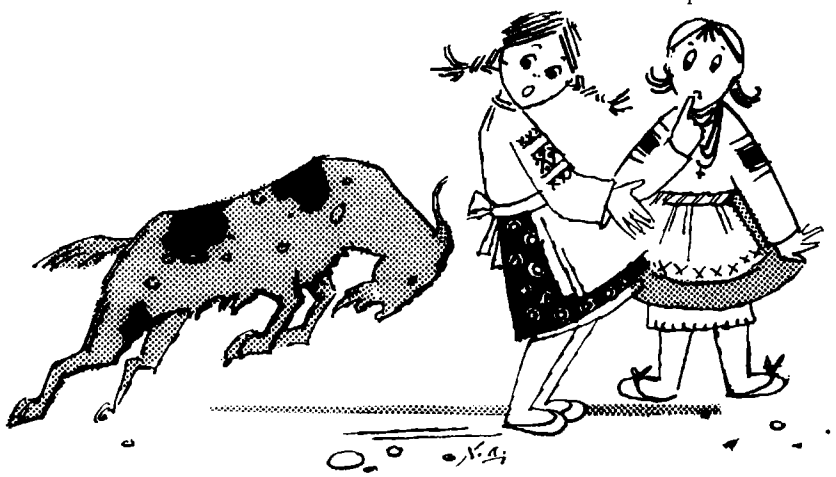

КОТИК

— Хто поїв усю сметану,
Молоко усе попив? —
Це в сусідки кіт поганий
Знову шкоди наробив.

— Мурцю, Мурцю — кличе пані
Йди-но, котику поганий!
І скажи мені тут хто
Зїв сметану й молоко?

Настовбурчив котик вуха,
Хвіст під себе підібгав
І пішов догану слухать,
Бо ж сметанку він злизав.
— Молоко ти зїв, ледащо! —
Закричала пані зла. —
— Ти мишок ловив би краще,
Всю сметану зїв до дна!

Чорний кіт, неначе сажа
Від образи затремтів.
— Мила пані, — котик каже
Молоко не я попив.

І сметану я не нюхав
І не бачив і не крав!
Опустивши хвіст у вуха
Котик тяжко заридав.

— Ах, який же ти поганий!
Це ж брехня слова оці.
В тебе вуса у сметані
Ніс увесь у молоці.

— Не кради — казала пані, —
Прожену тебе під пліт.
— Ой, пробачте, — це
востанне! —
У сльозах промовив кіт.

Віра Ворскло

* * *

А курчата всі до квочки
Покотились як клубочки,
Як клубочки пухкі...
В них такі маленькі ніжки,
В них мякенький пушок,
І Марійка ні трішки
Не боїться цих пташок!

Н. Забіла

АКАЦІЇ

Як дістали капелюшки,
загули, неначе мушки,
піднялись, як цілий рій,
показати якхутчій.

Гарні, гарні капелюшки,
підлітають, наче мушки.
Як не вгледить вітровій, —
не злетить — агій, агій! —

Полетіли капелюшки
— Ой, як серденько болить! —
роєм, роєм, наче мушки...
Ні здогнати, ні спинить.

О. Лятуринська

ПОДАРУНОК ДЛЯ ДІТЕЙ!
Нова збірка віршиків
К. ПЕРЕЛІСНОЇ
„ОЙ, ХТО ТАМ?“
21 віршик! 54 малюнки!
ЦЕ ЧУДОВИЙ ПОДАРУНОК
ДЛЯ ВАШОЇ ДИТИНИ
Ціна 80 ц.
Замовляти:
K. PERELISNA
4509 Buell Drive
Fort Wayne, Ind.

КВІТИ

Галя дуже любила квіти. Що тільки сніг стопиться, а вона вже й клопочеться, які б то квітки посіяти.

А як вже потепліє — то вона копає грядки, сіє, садить та пильно доглядає.

І яких тільки квіток в її квітничку не було! Там знайдете: купчаки, крокуси, чорнобривці, васильки, барвінок, руту, шалвію, щебрець, пивонію, черевички, катеринки, а були й такі, яких і назви не знала.

А найгарнішою квіткою був кущ рожі-троянди. Галя дістала його від тітки з Клівленду. Як зацвіла троянда то всі не могли налюбуватися гарними квітами та їх чудовим запахом.

Цей кущ троянди прикрашав цілий квітник Галі.

Та прийшла зима. Галю ніхто не навчив що ніжну троянду треба на зиму прикрити від морозів... і троянда на весну не пробудилася. Згинула.

Галя плакала та дарма...

Красувалася рожа
Напроти вікна,
Запашна і гожа,
Пишна й рясна.

Аж ось ударив
Мороз-студенець
І листя зморозив,
Згубив накінець.

А на другу весну
Знов стало тепло
Та вже тої рожі...
Вже більш не було.

Галя виросла. Навчилася добре читати книжки і довідалася, як треба ніжні квіти плекати. Хто побачить її квітничок — кожний вихваляє та пильність і любов Галі подивляє.

Вуйко-Квак

Вже вийшла з друку книжечка

Веселий Струмок

Збірочка віршиків і оповідань

Упорядкувала: **Марія Юркевич**

Ціна 50¢

Замовлення в Централі СУА

РОЗМОВА ЖУКА Й ЦВІРКУНА

— Чом, цвіркунчику, мовчиш?
Цвірінчав же ти вночі,
А тепер он сонце сходить,
Розілле тепло в городі,
На березі вже вгорі
Сік солодкий на корі.
А як вище стане сонце,
Гляне Леся із віконця.
Цвіринчи ж або співай,
Лесю з ранком привітай!

— Ти, малий чорненький жуче!
Ще життя тебе научить,
А тепер сиди й мовчи,
Це ж бо вдень, а не вночі:
Вже на грядці кукабара*)
І сорока сіли впарі.
Хочуть, певне, відшукать
І мене й тебе, жука.
І не будуть гаять часу —
Проковтнуть обох відразу.
Тож тихесенько сиди,
Навіть вусом не води.
Я ховаюсь від сороки
Вже напротязі півроку.
А сьогодня — теплий день,
Та мені не до пісень,
Бо як близько кукабара,
Не пущу я з уст і пари.

— Та ж, цвіркуне, друже мій,
Кукабара ловить змій,
То вже, може, промине
Нас обох, тебе й мене.
А сорока сяде мигом
На вершок старої фіги,
Коли Леся вийде з хати
Квіти й сонце привітати.

Леся йде! Тепер кричи!
І співай, і цвіринчи!

Г. Ч.
(Австралія)

*) Птах, що їсть гадюк. Живе — в Австралії.

День Тата на птичому дворі

На птичому дворі в дідуся Романа була гарна курочка. Звали її Чубатка. Весною вона висиділа курчаток. Їх було тільки троє: курочка Цяпа та два півники: Забіяка та Клопотун. Як тільки вони вилупились із яєчок, то відразу почали вже бігати за мамою. Курчатка знали, що мама завжди подбає за те, щоб нагодувати їх, знали, що під крильцями в неї так затишно і тепленько й можна завжди сховатися від усякої небезпеки.

А на світі є багато небезпечного, страшного! Наприклад, котик. На перший погляд це дуже гарне звірятко, таке гарне в нього хутро, такий милий рожевий язичок, такий пухнатий довгий хвостик, але це тільки все таке приємне, коли не знаєш, що він має гострі пазурі і що він може тебе зловити і задушити. Добре, що мама Чубатка колись міцно надзьобала котика по голові за те, що він схопив Забіяку й мало не задушив. А шуліка? Страшний, великий шуліка, що налітає згори та вже, як схопить, то не вирвешся ніколи до мами? Все це знали Чубатчині дітки, а тому навчилися її слухати. Як мама їх кликала до себе, то вони зараз же бігли до неї.

Курчатка любили свою маму дуже. Коли всі: люди, тварини та пташки святкували день своєї мами, курчатка і собі приготували дарунки Мамі-Чубатці. Цяпа принесла їй гарну квіточку, якою Чубатка прикрасила свій чубок. Забіяка і Клопотун зловили великого, товстого червяка. Правда, спочатку вони посварились за нього, але потім розірвали на дві половини та віднесли Мамі-Чубатці.

Мама подякувала діточкам, але потім сказала::

Все це добре, але я хотіла б, щоб ви мені заспівали. Тебе, Цяпо, я навчу, бо ти курочка, то спів твій легший — „Ко-

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

ко-ко". А от Забіяка й Клопотун мусять навчитися гарно співати, бо вони півники. А який же то півник, що ніколи не співає?

— То ти навчи нас, мамо, — стали просити Чубатку Забіяка та Клопотун.

Та Чубатка відповіла: — Ні, цього я вас не зможу навчити. Ви йдіть до тата-півника Золоте Очко. Хай він вас навчить співати.

Побігли курчатка до півня — Золоте Очко. Той був дуже зайнятий. Він знайшов у дворі великий шматок хліба й скликав усіх курочок, щоб їх почастувати. Коли курочки збіглися та попоїли добре, півник доїв решткн хлібця, поглянув на сонечко, що приязно всміхалося до нього, пройшовся важно по подвір'ю, затріпав крильми, витяпнув шию та дзвінко заспівав: „Ку-курі-ку-у".

Курчатка здалеку дивилися на тата. Вони уважно прислухались до його гарного співу, а потім підійшли до нього та й стали його просити: — Навчи нас, тату, співати. Ми хочемо бути такими, як ти.

— Гм-м, так от що! — протяпнув півень Золоте Очко. — Добре, я буду вчити вас, кожного ранку перед сходом сонця, вставайте та слухайте мене, а потім уже вправляйтесь самі. Я дуже зайнятий і не можу ввесь час бути з вами.

З того часу кожного ранку курчатка Забіяка і Клопотун вставали та бігли слухати татові співи. Час проходив скоро. Одного разу мама Чубатка сказала своїм діткам: — Слухайте, діти, вже час нам поздоровити свого тата. Він дуже добрий до нас всіх, співає нам, вишукує їжу, попереджує про небезпеку. Зробіть йому якусь несподіванку!

— Мамо, мамо, — пропищала Цяпа, — я маю пять пшеничних зерняток, що знайшла коло комори дідуся Романа, я подарую їх татові.

— А ми? — Забіяка й Клопотун хитро переглянулись. — Ми... зробимо несподіванку йому, але що, то не скажемо вам, не скажемо — задиркувато пропищав Забіяка.

— Та добре, добре, — засміялася Чубатка. — Дивіться, не забудьте привітати тата, бо завтра всі святкують День Тата.

Настав вечір, все населення птичого двору пішло спати. Не спалося тільки Забіяці та Клопотуну. Вони дожидали ранку. — Ой, хоч би не проспати, хоч би не проспати, — цокотів Клопотун. Як тільки появився перший рожевий промінь сонця, Забіяка й Клопотун вибігли з курника, злетіли на високий паркан, зовсім так, як робив їх тато Золоте Очко, та й почали гарно співати по черзі:

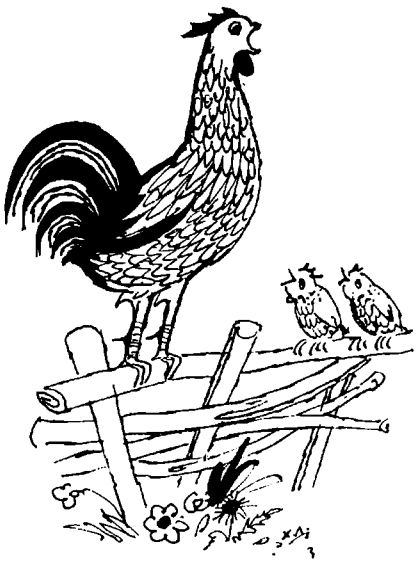

— Вітаємо тебе, тату — ку-ку-рі-ку-у...

— Вітаємо тебе тату — ку-ку-рі-ку-у, — тоненько сріблом задзвенів голосок Забіяки.

— Вітаємо тебе в твій день, кі-кі-рі-кі... — вторував трошки несміливо хрипливим голоском Клопотун.

В курнику зчинився рух. Старенька зозуляста курочка тихенько дзьобнула під крило маму Чубатку. — Сестро, сестро, ти чуєш, новина! Якісь гості приїхали до нас. Якісь півні на дворі співають.

— Ко-ко-ко-ко, ко-ко-ко-ко, куд-ку-дак, — схвилювалася тітка Рябушка. — Чи чуєте, сусідоньки, — нові півні в нашому дворі!

— Ках-ках-ках, ках-ках-ках. Та й співають гарно хлопці, страх, страх! — кахкала качка Плитконіс.

А мама Чубаточка позіхнула, зловила блошку під крилом, почистила лапкою носик, тоді прислухалася до молоденьких дзвінких голосочків і гордо промовила:

— Та це ж мої синочки вітають свого батенька з днем Тата, та й не дурно вітають, гарно він вивчив їх співати.

А Забіяка і Клопотун не спинялися. І назустріч сонечку, що врочисто заливало своїм промінням все подвір'я, линула їх бадьора дзвінка пісня. І радісно їм відповідав тато Золоте Очко

— Дякую-ю-ю, синочки, за пісеньку таку-у-у. Ку-ку-рі-ку! Добридень, Сонечко, ку-ку-рі-ку!

Весело всміхалося сонечко всьому населенню птичого двору дідуся Романа. І тонше всіх і найдовше сріблом бриніло Забіячине тоненьке:

— Ку-ку-рі-ку! Ку-ку-рі-ку!

Н. Наркевич

ГОВІРЛИВА ДІВЧИНКА

Я давно казала мамі,
Що сестричку хочу мати,
Щоб було з ким забавлятись,
Щоб було з ким розмовляти.

Але мама — неслухнянка:
Тільки скаже: „Відчепися!"
Мов не знає, як сумує
В самоті її Орися:
Тато піде на роботу,
Мама кухню дуже любить:
Рідко словом обізветься,
Рідко доцю приголубить . . .

Аж учора, на порозі
Мого пятого вже року,
Приніс тато мені ляльку
Кучеряву, синьооку.

„Ось тобі й сестричка! — каже,
— Бачиш, очі як склепляє,
І всміхається привітно,
Тільки ще не розмовляє . . ."
„То дарма! Чи ти не знаєш,
Тату, донечки своєї:
Та я справлюсь говорити
І за себе, і за неї! . ."

О. Кобець

Перед нами ще одні збори, заки розійдемося на літній відпочинок. Втомлені громадською працею, раді будемо відітхнути від усяких обовязків. Та щоб ми могли заслужено відпочивати, треба, щоб Управи Відділів добре й уважно підготували збори в червні. Тоді значно легше буде розпочати восени роботу.

* * *

Чи Окружна Рада у Вашій околиці вже устійнила реченець Окружного Зїзду? Тоді треба подумати над точками Окр. Зїзду, що їх подала Централя в обіжнику, й висунути свої. Слід також устійнити делегаток на Окр. Зїзд та їхніх заступниць.

* * *

Зєднаний Українсько-Американський Допомоговий Комітет (ЗУАДК) закликає до піддержки акції переселення. Розсилаємо обіжник, яким пропонуємо кожному Відділові включитися в цю акцію. Часу вже небагато, отже треба ще на цих сходинах справу передискутувати.

* * *

На днях Управи Відділів одержать виказ вплат і задовжень Відділів. Прохаємо взяти це під обради на півріччних зборах (цебто в червні) і, як є які залеглості Вашого Відділу, ще перед закриттям сезону їх вирівняти. Управа Централі вакацій не має, бюро й діловодство мусить продовжуватися, отже мусимо мати засоби ці обовязки й зобовязання виповнювати.

* * *

Остання нагода перевірити, чи всі Відділи вирівняли свої вкладки до загально-громадських установ, як Український Конгресовий Комітет і ЗУАДКомітет. Прохаємо Управи Відділів вплатити вкладку за 1955 р., а ті Відділи, що досі ще не є членами тих установ — вирішити вступлення в члени.

* * *

Розрахунки за наші останні видання "The Woman of Ukraine" і „Рівноапостольна св. Ольга" ще не наспіли з усіх Відділів. Прохаємо перевірити, чому так сталося. На останніх зборах можна ще пригадати членству цінність цих книжок і продати декілька примірників.

* * *

Змінюючи мешкання, прохаємо завчасно повідомити адміністрацію „Н. Ж." про зміну Вашої адреси і прислати 10 ц., щоб відразу число спрямувати до Вас. А так воно пропадає на давньому місці або поновлене вертається до адміністрації і спричинює їй дальші кошти.

ЦЕНТРАЛЯ ОДЕРЖАЛА

від 13. квітня до 12. травня 1956:

Річна вкладка й Організаційний Фонд:

Від.	10	Филаделфія	20.00	5.00
,,	26	Гемтремк	20.00	5.00
,,	29	Вунсакет	20.00	5.00
,,	35	Озон Парк	20.00	5.00
,,	40	Аллентавн	20.00	5.00
,,	43	Вайтстон	10.00	—
,,	48	Филаделфія	20.00	5.00
,,	57	Ютика	20.00	5.00
,,	62	С. Франциско	10.00	—

Фонд Централі:

Від.	24	Елизабет	66.00
,,	26	Гемтремк	75.00
,,	29	Вунсакет	21.00
,,	35	Озон Парк	15.00
,,	48	Филаделфія	52.00
,,	57	Ютика	20.00

Фонд Резервовий:

Від.	26	Гемтремк	10.00
,,	35	Озон Парк	10.00
,,	40	Аллентавн	5.00
,,	48	Филаделфія	10.00

На Дім СУА:

Від.	29	Вунсакет (на лісту)	16.00
,,	36	Шикаго (на лісту)	24.00
,,	62	Сан Франциско	5.00
,,	64	Ню Йорк (на лісту)	38.00
,,	65	Ню Бронсвик	24.00
Олена Миськів, Дітройт			2.00
Магдал. Шевчук, Ленгорн			2.00

На вкладку до СФУЖО:

Від.	29	Вунсакет	3.15
,,	35	Озон Парк	2.75
,,	48	Филаделфія	7.80
,,	57	Ютика	3.00

Конвенційний Фонд:

Від.	10	Филаделфія	5.00

Фонд „Мати й Дитина":

Від.	16	Міннеаполіс	22.00
,,	33	Клівленд	232.00
,,	40	Аллентавн	40.00
,,	63	Дітройт	101.00
,,	64	Ню Йорк	130.00

Жіноча Секція при Укр. Централі, Лон Анджелес, збірка на жалобних сходинах по бл. п. О. Кисілевській 21.00

Пресовий Фонд „Н. Ж.":

Від.	13	Честер	15.00
,,	38	Ленсинг	10.00
,,	42	Филаделфія	5.00
Ева Хомів, Бронкс			10.00
Євгенія Мазур, Нюарк			5.00
Євдокія Ликтей, Ню Йорк			5.00
Ірина Чумова, Филаделфія			4.00
Надія Слободян, Филаделфія			4.00
Ярослава Кобрин, Честер			4.00
Лідія Грабова, Вилмінтон			4.00
Уляна Терлецька, Шикаго			3.00
Марія Гудз, Шикаго			2.00
Орися і Мартуся Романчук, Филад. (дит. стор.)			2.00
Сальомея Дроздовська, Едмонтон, Канада			1.00
О. У. Ж., Натінггем, Англія,			1 фунт
М. Чайківська, Манчестер, Англія,			10 шілінгів

На памятник бл. п. Олени Кисілевської:

Від.	12	Шикаго	15.00
,,	13	Честер	15.00
,,	42	Филаделфія	10.00
,,	49	Боффало	68.00
Жіноча Громада, Боффало			10.00
Від. 22 Шикаго (зам. квітів)			10.00
Тов. Княгині Ольги, Шикаго, (зам. квітів)			10.00

З подякою

Антоніна Кульчицька, фін. секр.

Анна Сивуляк, касієрка

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

Тіням 500 погибших

ШИКАҐО, ІЛЛ.

Вартість і користь будь-якої імпрези або маніфестації для суспільства визначається не кількістю людей, що зійшлися побачити її, не гарними строями і незвичайними здібностями акторів, навіть не великою кількістю зібраних грошей. Вартість ця визначається тим, що дала дана імпреза для широкого ознайомлення вільного світу, або бодай американського народу, з тими основними проблемами, до розвязання яких змагає український нарід і які мають забезпечити вічний і справедливий спокій на цілому земському ґлобі, або що дала дана імпреза для ознайомлен з тією загрозою, що її являє собою московський імперіялізм, облудно оповитий привабливою мрією запанування на цілому світі пан-словянізму.

Тому за дуже вдалу слід уважати жалобну маніфестацію, що її влаштував у неділю, 8. квітня 1956 року, в авдиторії нової школи св. о. Миколая, Комітет Об'єднаних Українських Жіночих Організацій і Секцій з ініціятиви Окружної Ради СУА. Бо на ній промовляв голова слідчої комісії проти большевицької аґресії Чарлз Керстен, а ця його промова, вже, між іншим, відчитана перед американським конґресом і водночас там зарекордована, буде видрукована в урядовій друкарні накладом 250 тисяч примірників і розіслана звідтіля до всіх високих політичних чинників і американських організацій. Це допоможе нам ознайомити американський нарід із московськими злочинами, якнайширше розповісти цілому світові правду про кремлівську підступність. Крім того, гроші, зібрані під час цієї маніфестації, призначено на виїзд делеґації жінок до Білого Дому, що складе протест від українського жіноцтва проти нечуваних злочинів, поповнюваних над українським народом, як у совєтських концентраційних таборах, так і на його рідних землях. Усякі коментарі для людей доброї волі є тут зайві, — адже ж, більшої користи від одної імпрези жадати не можна.

Влаштована була ця жалобна маніфестація, як протест проти нелюдяного вимордування 500 українських безборонних жінок, що їх розчавлено совєтськими танками у таборі невільничої праці в Караганді тільки за те, що хотіли вони захистити своїх братів-співвязнів, які застрайкували проти нестерпних умов у московських концентраційних таборах смерти.

Маніфестація розпочалась американським гимном, що його відіграла на фортепіяні п. Анна Помірко, містоголова Маніфестаційного Комітету й відпоручниця Католицької Акції Пань. Відкрила маніфестацію, привітала гостей і закликала присутніх до одпохвилинної мовчанки на знак вшанування памяти 500 погибших п. Анастазія Хариш, голова Маніфестаційного Комітету й голова Окружної Ради СУА. Зворушливий і цікавий реферат прочитала п-ні Марія Біляк, організаційна референтка СФУЖО. Другою точкою була доповідь голови слідчої комісії проти большевицької аґресії — Чарлза Керстена, що в ній він гостро засудив цей новий брутальний злочин совєтських сатрапів. Зміст цілої доповіді відповідав темі маніфестації. Взагалі, була вона так укладена, що коли слухали її в конґресі, то перед ними виразно вимальовувався образ страшної совєтської дійсности. До того ж доповідач докладно розповів про те, що український нарід був колись цілком незалежний, отож, слушно домагається він і тепер тієї незалежности. Підкреслив, що через свій високий патріотизм та незламну національну свідомість наш нарід є найбільшою загрозою для совєтського гнобителя, який з усіх сил намагається зліквідувати і винищити цю загрозу. Далі старша пластунка п. Люба Караван з притаманною їй майстерністю продеклямувала вірш під назвою „Безсмертним", що його написав для цієї маніфестації Теодор Курпіта.

Після цього заклик до збірки виголосила п. Валентина Кавка, орг. референтка 7-го Відділу Української Гетьманської Організації Америки.

Резолюції українською мовою відчитала п. Любов Бегека, відпоручниця УЗХ. Англійською мовою ці самі резолюції прочитала п. Марія Яцків, Сумівка з осередку СУМА ім. Павлушкова. За змістом, резолюції являли собою, по-перше, протест проти жахливого винищування українського народу, зокрема його жіноцтва, совєтськими катами, — по-друге, домагання, щоб американський уряд пильно дослідив цей найновіший злочин, поповнений над 500 жінками, та розголосив його по цілому світі, потретє, вимогу запротестувати через ОН проти бестіяльських совєтських злочинів і поневолення всіх неросійських народів.

На закінчення п. Анна Помірко відіграла на фортепіяні „Славень".

Грошеву збірку на залі проводили Сумівки й Пластунки.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Вістка про геройську смерть 500 жінок у таборі Кінґір струснула до глибини душі всю українську суспільність. На заклик СФУЖО його члени — Союз Українок Америки та Український Золотий Хрест — із співучастю Самостійного Золотого Хреста ім. О. Басараб, жіноцтва ООЧСУ, Провидіння, СУМА, Самопомочі й Т-ва Політ. Вязнів вшанували їх память дня 18. березня. В обох українських церквах того дня о год. 12-тій зійшлася численна жалобна громада, щоб помолитись за душі героїнь. Представниці жіночих

організацій зложили у стіп престола вінки й квіти з жалобними лентами, а прапори СУА, УЗХ і СУМА похилились, віддаючи честь замученим.

В українській католицькій церкві св. Юрія Службу Божу відправив о. М. Соловій, а візитуючий парафію Преосвященний Кир Амвроз згадав 500 погибших у своєму слові та провів молитву за спокій їх душ. Панахиду відправив о. протоігумен М. Когут в асисті оо. І. Луцишина та М. Кулинича. В часі панахиди співав хор „Боян" під упр. інж. Степаняка, а жіноцтво по стародавньому звичаю тримало горіючі свічі.

В українській православній церкві св. Володимира Службу Божу й панахиду відправив о. мітрат Лев Весоловський в асисті о. Гаяка та виголосив зворушливу проповідь. Панахиду співав прегарно церковний хор. На закінчення вірні спільно відмовили молитву за душі 500 погибших.

Так жіноцтво Ню Йорку поклонилось спільно тіням жінок, що в далекому Казахстані дали доказ великої любови до Батьківщини та шляхетного, гордого духа. **М. М.**

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО

Першим самостійним відрухом українського жіноцтва перед одержанням обіжника з Централі були ширші сходини, що відбулись із почину 33 Відділу в неділю 26. лютого. Головною точкою цих сходин була доповідь др. Ірини Левицької „Героїні наших днів' і про її доповідь ми вже звітували в цьому журналі. Для піднесення настрою віддеклямувала п. Марія Адамович із чуттям поему Марійки Підгіряпки „Мати". Співом Франкового гимну „Не пора" закінчилась перша частина жалобних сходин. У другій частині сходин відбулась під проводом голови 33 Відділу п. Данилевич нарада зорганізованого жіноцтва в справі маніфестації українок проти найновішого вияву большевицького варварства в Кінґірі. На запрошення 33 Відділу явились представниці 8 Відділу Укр. Зол. Хреста (пп. Володимира Кавка й Олена Дубова). Зголосили свою участь 25 і 30 Відділи СУА. На пропозицію б. голови Відділу п. М. Ставничої створено спільний комітет із таких представниць: від 33 Відділу СУА увійшли пп. Ярослава Данилевич, голова, п. Марія Мельник, культ.-освітня реф., п. Орися Руденська, дириґентка жін. хору і п. Марія Адамович, членка, а від 8 Відділу УЗХ п. Володимира Кавка, голова, й п. Олена Дуб, містоголова. Комітет скликав незабаром нараду організацій м. Клівленду, па яку явились проф. Ю. Яремкевич, культ. освітній реф. УЗО, п. Ганна Мриц, станична Пласту, п. Осина Галяревич, кошова, п. М. Яремко від АБН, п. Маріян Дуб від ОДВУ, п. В. Хома від ООЧСУ, п. Р. Почтар від Осередку СУМА. Обговорено з пими програму маніфестації та справу резолюцій.

В неділю, дня 11. березня відбулась заходами управи 33 Відділу радіопередача українською та англійською мовами. Передача почалась пародпьою піснею „Ой, вербо, вербо". З черги п. Софія Бура, членка управи Відділу прочитала звернення президії СФУЖО „У гордій жалобі", яким проголошено день 18. березня щороку днем поминок за 500 погибших у Кінґірі. Другу частину передачі виповнила доповідь англ. мовою п. Олени Мураль-Шіпки, голови 63 Відділу СУА, яка зясувала перебіг події в Кінґірі. Другою частиною пісні „Ой, вербо, вербо" закінчилась авдиція.

Врешті настала нетерпляче вижидана субота, дня 17. березня. На церквах появились жалобні оповістки, що їх дуже дбайливо розмалював Зорян Городиський, студент місцевого каледжу. О 7-ій год. заля Укр. Нар. Дому заповнилася вщерть людьми. Сцена була удекорована за проєктом інж. Тараса Козбура. На тлі темно-вишневого шовку виднівся цвинтар: багато чорних хрестів, а між пими сильветка жіночої постаті з благально в молитві піднятими руками. Обабіч сцени горіли три великі свічники.

Маніфестацію відкрила п. Катерина Мураль, містоголова Гол. Управи СУА, уродженка Америки. Зясувала причину жалобних сходин і прохала віддати пошану повстанням з місць. У тій хвилині виступила на сцену п. Володимира Кавка й притаманним собі способом по-мистецьки продеклямувала „Молитву" Юрія Клена. Коли прогули останні слова цієї молитви, почала з залі п. Олена Дубова гимн „Боже, вислухай благання" і всі підхопили звуки пісні та проспівали її навстоячки в глибокому зворушенні. Всі ці виступи вязались в одне ціле і викликали молитовний настрій, що протривав цілий вечір.

Слідувала доповідь п. Лідії Вовк. Вона змалювала загальне тло, па якому розвивались події в Україні від 1917 р. Описала жахливу систему шпигунства й допощицтва, масових переселень і розстрілів без суду, врешті розкрила страшну картину животіння міліонів жертв на невільничій роботі в підбігунових околицях. Десята частина людпости СССР карається там та працює в умовинах, що кричать до неба о пімсту. Під кінець доповідачка персказала недавню подію затратування танками 500 жінок, що станули в обороні своїх друзів.

Слідував виступ жіного хору під проводом п. О. Рудепської, що проспівав „Ой, не зникли золотії терни" Колісниченка, та „Думу-молитву" в муз. обрібці Р. Левицького, з ніжним сопрановим сольом п. Ліни Камінської.

Під кінець п. Софія Берик, абсольвептка музичного каледжу, надійна зірка нашого музичного обрію, відіграла на фортеиіяні Шопена „Похоронний марш" та молитву Артемовського „Владико неба і землі".

Останньою точкою жалобної академії були резолюції. Один проєкт резолюцій випрацювала резолюційна комісія на місці, а другий наспів із Централі СУА, розісланий усім жіночим організаціям у вільному світі. Резолюції відчитано і вислано до держ. секретаря заграничних справ

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

Джана Фостера Даллеса, сенаторів Бендера й Брікера та конґресмена Фіґена. Всі вони подякували, а сен. Брікер зокрема сердечно на них відгукнувся.

На другий день, у неділю 18. березня, відправлено в українських церквах панахиди за спокій душ, закатованих на смерть большевиками. Під час панахид співали церковні хори, а вірні, головно жінки, держали в руках горіючі свічі, щоб вогники занесли аж до Господнього престола благання за місце для тих душ у нагороду за „кров, за муки, за страждання".

На цьому покінчились дні жалоби в Клівленді. Слід згадати тут усіх, що причинились до звеличання наших посестер. Окрім виконавців програми — це були панове М. Кавка, Т. Бурий, З. Городиський, пані О. Городиська, Марія Мельник і Лідія Вовк та учениці школи українознавства Віра Грабцівна та Мирослава Фурівна, що допомогли прикрасити сцену. При вступах сиділи пп. Ю. Тарнавська, С. Городиська й О. Городиська з СУА та пп. М. Бігунова й Я. Кришталович з УЗХ. М. С.

МАЯМІ, ФЛА

Далеко від рідного краю, у вічно квітучій Флориді на прохання 17 Відділу СУА о. Павло Смаль, парох укр. гр.-кат. церкви відправив панахиду за душі 500 жінок, що своєю кровю напоїли землю в таборі Кінґір коло Караґаиди. Коло престола стояв вінок із жовто-синіх квітів із чорною стяжкою і написом. Членки Відділу із свічками в руках уставились обабіч престола та з усією громадою відспівали жалобну мелодію „Вічная память".

Увечорі того ж дня, у приміщенні Укр. Амер. Клюбу 17 Відділ запросив українське громадянство на жалобні сходини. Голова Відділу п. О. Подубинська виступила з промовою, в якій висвітлила ідею чину, за який пятсот віддало своє життя. Секретарка Відділу п. Ф. Зиблікевич відчитала лист-комунікат із Централі СУА, присвячений памяті 500 героїнь. На запрошення голови присутні вшанували память жертв комуністичного терору однохвилинною мовчанкою. **Ф. Зиблікевич**, секр.

ЧЕСТЕР, ПА.

Святочні сходини в честь О. Басараб

Дня 26. лютого ц. р. о. Ярош відправив по Богослужбі панахиду. Союзянки явились із відзнаками і уставились рядами в церкві.

О год. 3-ій по полудні відбулись святочні сходини Відділу, присвячені памяті нашої героїні. Свято відкрила голова п. Пецюх вступним словом, п. Івахів виголосила реферат, в якому згадала жінок, що поклали своє життя за Батьківщину, а головно Ольгу Басараб і Олену Телігу. З черги п. Коцюба прочитала кілька статтей про жінок-героїнь, а зосібна про Віру Бабенко, що була згадана в „Нашому Житті". Союзянка п. Зубрицька віддеклямувала вірш „І в мене був рідний край", а 10-літня Славка Єдинак відограла кілька пісень иа фортепіяпі.

Переведено збірку, яка принесла 15 дол. з того 10 дол. вислано на УККА, а 5 дол. на прес. фопд „Н. Ж".

На кінець промовив о. парох, висловлюючи признання українській жінці від найдавніших часів дотепер. По програмі подано скромну перекуску. Під час того промовила п. Мосішин, згадуючи про трудні початки нашого Відділу. Відспівано кілька пісень і піснею „Не пора" закінчено свято. **М. Івахів**

ШИКАҐО, ІЛЛ.

Чайний вечір 22 Відділу СУА

Першою імпрезою внутрішнього характеру був чайок, а радше встаповлення нової управи. На цій вечірці зложено подяку давній управі за її працю і устійнено функції поодиноких секцій. Господарська референтка п. Пототовко прийняла всіх чаєм і солодким печивом. П. Самбірська прочитала Різдвяну повість. Членки, повні запалу й охоти до праці, рішили призначити ще 50 дол. з каси „Мати й Дитина" на пачку для хворої учасниці УПА, що живе в Европі й потребує негайної помочі.

Так почала діяти нова управа 22 Відділу.

Другою імпрезою було бінґо, що відбулось 24. березня. Присутних було около 70 осіб. Поміж вигравками була електрична піч, яку ми одержали торік на міжнаціональному контесті за найкраще зварену страву, дальше було електричне залізко й „міксер". Настрій був веселий і до того в великій мірі причинилась п. Вигінна, яка вміло проводила грою. Чаєм і солодким закінчено цю вигравку, а найбільш весело було управі, коли підчислила зароблені гроші, що вплинули до каси Відділу.

Пресова референтка

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Великодній Базар 24 Відділу

У неділю дня 25. березня в Укр. Нар. Домі 24 Відділ влаштував Базар, що був гарно заповіджений у місцевій пресі. Щоб публика, а особливо матері могли спокійно розглянути виставлене, о год. 4 показано фільм для дітей, що тривав 2 години. На окремих столах виставлено писанки, вишивки, кераміку і ляльки. Найбільший успіх мав стіл із Великоднім печивом, що славиться між мешканцями Елизабету.

Базар влаштував комітет, якого головою була п. Сіснецька, а містоголовою п. Полевчак. Членками комітету були: п. Процак, преса, пп. Погранична, Кіценюк, Маґдич і Гарасимюк, господарство, пп. Френкевич і Шубик, печиво, пп. Пілот і Мудра, Левицька і Граб, вишивки, пп.

Гевко і Полянська, писанки, пп. Слободян і Геріла, фартушки, п. Драґанчук, дитячий відділ. Подавали пп. Фіцула і Гнатюк (вареники), а пп. Маслий і Гусак (кава). Касієркою комітету була п. Марія Ґрета.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Річні збори 28 Відділу

Дня 28. січня зійшлося багато членок Відділу у Нар. Домі Збори відкрила голова п. А. Настюк, прохаючи присутніх вшанувати мовчанкою 28 річницю Української Державности, як рівнож память двох померлих членок.

Дальший провід зборів перебрала п. Ярослава Олесницька, як предсідниця і п. Лідія Станько, як секретарка. Звітування почала п. Настюк, подаючи загальний вислід праці за 1955 і зложила подяку усім членкам за співпрацю. Почались звіти — секретарки п. Гордииської, касієрки п. Кузьмової, імпрезової реф. п. Гнатів, організаційної реф. п. Осінської, культ.-освіт. реф. п. Попович. За суспільну опіку звітували: п. Федчишин від опікунок хворих і п. Гординська від станиці „Мати й Дитина." Іменем контр. комісії говорила п. Кордуба.

Загальний образ праці виглядав так: У звітовому році відбулось 10 сходин членства і 9 сходин управи. Усіх членок є 121, з того 5 позамісцевих. Прибуло 8 нових членок, померло 2. Зорганізовано 45 передплатниць „Нашого Життя". Відбулись два чайні вечорі і два базарі. У травні відбулось Свято Матері при співучасти Школи Українознавства, Музичного Інституту і Пласту. Улаштовано Андріївський вечір. Під час латинського Різдва п. Настюк улаштувала Різдвяну зустріч членок, де ми привітали п. О. Лотоцьку.. Голова Цептралі насвітлила нам деякі організаційні питання, а голова п. Настюк обдарувала всіх привявних подарунками. Для дітей дошкільного віку уряджено в домівці СУА свято св. Миколая. Та найбільшим досягненням Відділу у звітовому році — це придбання власної домівки у домі Централі Нюарку. Від вересня сходини відбуваються у власній домівці. Голова п. Настюк подарувала піяно і шафу. Закуплено завіски і прибрано портретами. В культ.-освітній ділянці влаштовано виставку українського народнього мистецтва у публичній бібліотеці. Експонати були — книжки, вишивки. кераміка і різьби. Прочитано 4 реферати. Перед Великоднем влаштовано курс писання писанок під проводом п. Левкович. Докладніше звідомлення йде на іншому місці. У ділянці сусп. опіки головна праця Відділу розвивалась у станиці „Мати й Дитина". Станиця мала приходу 974.14 дол., а розходу 747.08 дол. Вона мала патронат над садком в Інґольштадті, що одержує постійно около 30 дол. місячно та вислала кількаразові допомоги заслуженим жінкам в Европі. Суспільна опіка Відділу починає вже охоплювати й місцевий терен, спомагаючи 4 родини з Нюарку.

Загальний прихід каси Відділу виносив 2,726.48 дол., а розхід 2,470.57 дол.

Коптр. Комісія поставила внесок на уділення абсолюторії, підкреслюючи заслуги управи. Одначе всі були згідні з тим, що головне признання і то за придбання домівки належиться голові п. Настюк, за що їй висловлено щиру подяку.

До нової управи ввійшли: п. Анна Настюк, голова; пп. Зілінська, Муссаковська і Федчишин, містоголови; п. Олена Гординська, укр. секретарка; п. Розалія Залепська, англ. секретарка; п. К. Кузьма, касієрка; п. О. Бемко, заступниця і касієрка станиці „М. Д."; п. Лідія Станько, культ.-освітпя реф.; п. Зеновія Воробець, виховна реф.; п. І. Гнатів, імпрезова реф.; п. Надія Бігун, орг. реф.; п. Ольга Салук, сусп. опіка; пп. Вітовська, Горбач — господарські реф.; пп. Федчишин, Янчишин, Дорошенко — відвідувачки хворих; п. А. Кордуба, бібліотекарка. До контр. комісії увійшли: пп. А. Кордуба, С. Нападієвич і Н. Мосора.

Нова управа **перейняла свої** функції і розпочала працю. Це муравлина праця, що не має розголосу в громадянстві, не є спрямована на зовнішній ефект, але дуже важна й корисна і годі уявити собі без неї української громади.

Олена Гординська, секр.

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО

Річні збори 30 Відділу

Дня 22. січня зійшлися членки Відділу у Нар. Домі. Збори відкрила молитвою голова п. Катерина Мураль і покликала урядничок до звіту. Секретарка відчитала протокол із попередніх зборів, фін. секр. здала звіт із приходів і розходів Відділу. а касієрка із стану каси. По звітах вибрано на переведення зборів п. Анну Гавриляк на предсідницю, а п. Розалію Завінську на секретарку. На прохання п. Гавриляк присутні вшанували однохвилинною мовчанкою померщу членку Катерину Фецачин. Потім контр. комісія потвердила відчитані звіти і поставила пропозицію на уділення абсолюторії. Предсідниця зборів подякувала урядові за добру працю, а заля нагородила їх оплесками. Приступлено до вибору нової управи. На прохання присутніх залишився той самий склад управи з невеликими змінами. До нового уряду увійшли: пп. Катерина Мураль, голова; Катерина Ґабрівська, містоголова; Анна Гаврилюк, друга містоголова; Розалія Завінська, рек. серк.; До контр. комісії увійшли: пп. Ева Лялюк і Марія Лабик.

По зборах ухвалено пожертвувати 25 дол. на Дім СУА і 25 дол. як річну вкладку до УКК.

Розалія Завінська, секр.

ДІТРОЙТ, МИШ.

Молитовне свято 31 Відділу

Дня 18. лютого в церкві Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії відправилась Служба Божа за здоровя членок, успіх у праці і згоду в товаристві. Службу Божу відправили Всч. Отці

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

Шехович і Скаськів. По Службі Божій наш господарський комітет (пп. Микитинська і Корилович) приготували спільне снідання, в якому взяли участь парох о. монсіньор Шмондюк та Всч. о. Скаськів. По молитві й перекусці, п. Ф. Сіділо виголосила деклямацію про Почаївську Божу Матір, а голова Відділу п. А. Слободян зложила привіт і подяку Отцям. Слідувало слово п. Микитинського, голови Укр. Клюбу. З черги промовив також Всч. о. Скаськів, який звернувся до членок із проханням зберегти свої рідні звичаї, а передусім мову, бо мова має сполуку з людською душею. А голову Клюбу прохав, щоб у Клюбі вмістив на видному місці ікону Христа Спасителя та українських князів і гетьманів. О. монс. Шмондюк вернув увагу членкам на те, що нам треба розбудовувати наші українські церкви й шкільництво в Америці, бо тільки церква й школа затримають молодь при нас. Про це треба все памятати, а Господь Бог стократно винагородить нам. Спільною молитвою закінчено це молитовне свято. **А. Б.**

Управа 31 Відділу СУА ім. кн. Ярославни

За жертвенну працю і великі пожертви для товариства вибрано п. Анну Королевич почесною головою. До управи на 1956 рік увійшли: пп. Анна Слободян, голова; Анастазія Г. Біловус, секретарка; Марія Красневич, касієрка; Феся Сіділо, організаторка і делегатка до Окр. Ради СУА. Господарська секція: пп. Микитинська, Королевич, Ониськів. Опікунки хворих: пп. Цимбалюк, Кутульська, Шеретко і Цибух.

Анастазія Г. Біловус, секр.

СТ. ЛУЇС, МО.

Річні збори 32 Відділу

Дня 4. грудня зійшлися членки в Укр. Нар. Домі. Голова п. Текля Єзуско відкрила збори молитвою. Секретарка прочитала протокол із попередніх зборів, а касієрка здала звіт із приходів і розходів. Контр. комісія переглянула книжки і знайшла все в порядку.

Із звіту присутні довідались, що Відділ відбув 10 сходин. Переведено Свято Матері, Свят-Вечір і 5-літній ювілей Відділу. На сходинах відчитано реферати і статті із „Нашого Життя".

До нової управи увійшли: п. Т. Єзуско, голова; С. Армич, містоголова; В. Івасютяк, рек. секр.; М. Храплива, фін. секр. і культ.-освіт. референтка; В. Хлопак, касієрка. До контр. комісії увійшли: пп. А. Грамоцька і Ю. Дзюбин.

Українським національним гимном закінчено річні збори.

В. Івасютяк, секр.

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО

Звіт із діяльности

Суспільна опіка. До нашої секції суспільної опіки входить станиця „Мати й Дитина". До діяльности цієї секції належить придбання фондів на втримання патронату над дитячим садком і народньою школою дітей наших залишенців у Шонґаві. Під материнським доглядом членок суспільної опіки знайшлись також тридцятеро сиріт, що для них придбано й роздано Свят-Миколаївські дарунки. Крім того секція суспільної опіки Відділу зайнялась потребуючими людьми, себто старими і хворими.

Щоб придбати фонди на цю допомогову працю, придумано такі заходи:

1. Кожна членка дістала місячну збіркову листу з обовязком піднайти в сусідстві кількох жертводавців, що здеклярували б від себе по 5 ц. тижнево, або 20 ц. місячно. Таким способом кожна членка призбирає легко і з усміхом кілька долярів місячно до суспільної каси на залишенців.

2. По всіх українських крамницях роздано пушки на добровільні пожертви покупців при нагоді більших закупів під Різдво та під Великдень.

3. Продаж „червоного гвоздика" у свято під церквами ми в Клівленді провели всього тільки раз.

Усі ці заходи дали управі Відділу можливість утримати навчальну станицю в Шонґаві, на місці вести дитячу світличку, успішно реалізувати допомогово-харитативну роботу в корпсть своїх членок у їхніх важких хвилинах.

Звіт зложила референтка суспільної опіки п. Стефанія Шевчукова. Тут треба згадати, що при референтурі суспільної опіки в Клівленді є створена комісія із шести членок, що референтці допомагають здійснити завдання суспільної служби.

КОГОВС, Н. Й.

Річні збори 34 Відділу

Дня 29. січня 1956 р., в залі Укр.-Амер. Горожанського Клюбу в Коговс зійшлися членки 34 Відділу. Збори відкрила молитвою голова Відділу п. О. Бачинска, після чого вибрано президію зборів у складі: п. С. Мілян, голова, п. Я. Ракоча, секретарка. По відчитанні протоколу з останніх загальних зборів, звіт із діяльности управи склала п. У. Омецінська. Дальше слідував касовий звіт п. М. Касіянчук. По короткій та діловій дискусії над звітами, на внесок голови контр. комісії п. О. Коник уділено одноголосно абсолюторію уступаючій управі.

З черги збори приступили до вибору нової управи. Одноголосно вибрано головою Т-ва на 1956 р. п. З. Білас. Далі збори вибрали до нової управи таких членок: пп. О. Павлів, містоголова, У. Омецінська, секретарка, Я. Ракоча, касієрка, А. Гоґоша, культ.-осв. і виховна реф., С. Кушнір і С. Мілян, сусп. опіка, О. Бачинська й О. Коник, контр. комісія.

Збори закрито молитвою.

Ярослава Ракоча, секр.

L. Ukrainka commemorated by CHAPTER 37, DETROIT

February is a month of birthdays of great Americans, and Ukrainians add their great, Lesya Ukrainka. Each year Chapter 37 devotes an evening to commem-

orate the renown poetess, Lesya Ukrainka. This year, February 16 was the day when friends and members gathered for the occasion at the home of Mrs. Ted Keryluk.

An informal type of program was planned and everyone invited to participate. Lesya Ukrainka's poem, "My Burning Heart," was rendered in English and then Olga Shuster sang the lyrics in Ukrainian, which were put to music by Taras Hubicki of the Detroit Symphony. Mrs. William Demray accompanied Miss Shuster.

"Podolia," another poem was recited in Ukrainian by Mrs. Anna Lucky, folowed by a brief talk on the life and works of Lesya Ukrainka by Mrs. William Volker. Lively comments were expressed by the group on the variations in translations from the Ukrainian into English in that some of the beauty, diminutiveness and the musicalness of the native language was lost in translating.

Additional interests were presented by Mrs. William Demray, who read a talk given by Mr. Noble Travis of the Detroit Trust Company, titled "Counselling for Tomorrow." This provoked a lively discussion in which everyone participated, particularly on the subject of learning foreign languages, as related to the future of the dynamic Detroit when it becomes a center of minority group problems. The delightful evening wore to a close in a wonderful atmosphere of friendship and fellowship further prompted by delicious refreshments supplied by the hostess.

We take this oportunity to express our appreciation to our guests and members for their generosity in contributing to the press fund of OUR LIFE magazine. **Mary Kereluk,** Treasurer.

ЛЕНСІНҐ, МИШ.

Знов цього року наш Відділ ім. Лесі Українки ходив колядувати. Наші членки в Джексоні — пп. Х. Пилипчук і Свобода з п. Степаном Луцишином ходили колядувати у Джексоні й Албіоні та заколядували 58 дол. В Ленсінґу ходили колядувати пп. Філева і Стенькевич і заколядували 38.50 дол. Разом 88.50 дол. З каси нашого Відділу ми доложили 11.50 дол. і розділили 100 дол. на такі добрі цілі: Український Конгресовий Комітет 25 дол. Українські Інваліди 33 дол., фонд „Мати і Дитина" 20 дол. Старечий Дім 17.50 дол., прес. фонд „Н. Ж." 5 дол.

В Джексоні зложили по 5 дол. Іван Шершон, Степан і Христина Пилипчуки, Василь Рогач, Семен Тимченко, Соня Тимченко, Іван Криворучко, по 3 дол. Іван Криворучко, Семен Дорошко, д-р Филипс, по 2 дол. Іван Мимоход, Іван Луник, Катерина Квик, Андрій Закала, Степан Луцишин, по 1 дол. Софія Дубіна, Теодор Іванський, Анна Депочук, Петро Слобода.

В Ленсінґу зложили: Т. і П. Філь 10 дол., А. Забродська 5 дол., Леся Забродська 4 дол., по 2 дол. Анна Наконечна, М. Якимів, Сл. Забродський, Л. Гудований, по 1.50 дол. А. Полегонька, по 1 дол. П. Даниловська, К. Лівандовська, Б. Забродський, Т. Стенькевич, Мартин Клен, Славко Богач, Іван Богач.

Всім жертводавцям сладає 39 Відділ СУА щиру подяку. Панові Пилипчукові та п. Стенкевичевій з Джексопу, що возили колядників і колядникам та колядницям складаємо щиру подяку. Леся Забродська

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Свято Ольги Басараб

Дня 26. лютого зійшлись у Народнім Домі членки 46 Відділу СУА, щоб ушанувати память своєї патронки. Свято відкрила голова п. Мила молитвою, а хор 10 Відділу проспівав гимн СУА. Слідував реферат п. Зеновії Терлецької, культ.-освітньої референтки. Зясувавши коротко життєпис Ольги Басараб, доповідниця спинилась над значенням жертви у житті народу. Присутні вислухали уважно її слів і нагородили їх рясними оплесками. Дальше жіночий хор відспівав „Гей, у лузі" та вязанку стрілецьких пісень. З черги промовила членка Відділу п. Амалія Рублева. Розказала про жертву 500 жінок у далекому таборі невільничої праці та пригадала, що в день 18. березня відбудеться маніфестація в їх честь. Голова Централі п. Олена Лотоцька пояснила акцію, яку розпочинає Союз Українок Америки, щоб геройський чин 500 погибших дійшов до відома вільного світу. Дальше членка Відділу Катря Михайлюк продеклямувала вірш „На вічну память Ольги Басараб". На кінці промовив парох церкви св. Миколая о. Лебедович, закликаючи жіноцтво до єдности й скріпленої праці. Хор 10 Відділу проспівав „Від синього Дону" і „Я сьогодні від вас відїжджаю". На закінчення подано присутнім невелику перекуску. Союзянка

САН ФРАНЦІСКО, КАЛ.

Річні збори 62 Відділу

Дня 26. лютого зійшлися членки Відділу у домі п. Стефанії Кісь. Збори відкрила голова п. Шишка молитвою. Секретарка п. Кацуляк прочитала протокол із останніх річних зборів і подала звіт із діяльности. Присутні почули, що 62 Відділ перевів Свято Матері та вислав пакунок із одягом для утікачів у Трієсті. Потім звітувала касієрка п. Кісь про прихід (85.61 дол.) і розхід (47.82 дол.) Відділу.

Слідував вибір нової управи. За згодою всіх присутніх давну управу перевибрано. До управи увійшли: пп. Ольга Шишка, голова; Варвара Кацуляк, секретарка; Стефанія Кісь, касієрка; Софія Гречаник, культ.-освіт. референтка. До контр. комісії увійшли пп. Галина Приймак і Ольга Чато.

За 1955 р. з каси вислано на такі цілі: Дім СУА 10 дол.. вкладка до УККА 10 дол., Старечий Дім 10 дол., бібліотека 5 дол. На зборах ухвалено зложити дальшу пожертву на Дім СУА у висоті 5 дол.

Варвара Кацуляк, секр.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

Вісті з Фонду „Мати й Дитина“

СУСПІЛЬНА ОПІКА 64 ВІДДІЛУ СУА

64 Відділ СУА у Ню Йорку засновано в грудні 1954, а в січні 1955 почав діяти реферат суспільної опіки. На перших сходинах рішено взяти під опіку навчальну станицю в Німеччині. Централя СУА приділила нашому Відділові садок у Мюнхені-Людвігсфельді.

Здобування фондів ми розвязали в такий спосіб:

а) Кожна членка Відділу зобовязалась знайти чотири особи, які вплачують місячно по 25 ц. Вона дістає листу і збирає щомісячно ці вплати.

б) При помочі членок нашого Відділу влаштовано передсвяточний базар, що приніс нам дохід.

У 1955 р. ми уділили такі допомоги:

Патронат над садком у Мюнхені-Людвігсфельді виносив 20 дол. місячно, а від 1. січня 1956 40 дол. Допомога хворій студентці у Мюнхені 10 дол. місячно. Харчева пачка для старшої самітної жінки в Чехії 17.70 дол. Даток Наук. Т-ву ім. Шевченка у Сарселі 50 дол., хворим у Тальгамі, Австрія 50 дол., інвалідам 5 дол., залишенцям (коляда) 5 дол., на закуп одягу для дітей садка в Мюнхені-Людвігсфельді 100 дол. Разом вислано пожертв на суму 489.70 дол.

Іванна Рожанковська, голова
Мирослава Вовкодав, реф. сусп. опіки

З НОВИХ КНИГ

Накладом В-ва „Ukraine“ в Мюнхені, появилася книжка д-ра Григорія Прокопчука, в німецькій мові, „Der Metropolit“. Подано багато цікавого ще ніде досі не опублікованого, про великого Князя нашої Церкви Митрополита Андрея Шептицького. Сторін 300, 66 ілюстрацій, ціна $5. Прегарні ілюстрації дуже добрий папір, гарний друк, тверда оправа, заслуговують на те, щоб ця книжка знайшлася на столі у наших родинах.

..Придбати можна в українських книгарнях або у представника Видавництва „Ukraine“:

Roman Kocyk, 24 Sellinger St., Rochester, N. Y.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Дописи 3, 12, 13, 16, 17, 22, 24, 28, 29, 38, 39, 40, 44, 49, 50, 59, і 66 Відділів СУА не могли увійти до цього числа через звідомлення з маніфестацій, що зайняли багато місця. Прохаємо зачекати до чергового числа, де вони появляться. — Ред.

Історичний календар

ЧЕРВЕНЬ

14. VI. ВОЗНЕСЕННЯ ГОСПОДНЄ. „В чистоті, в розумі, в лагідності, в доброті, в Духу Святім, в нелицемірній любові. В слові правди, в силі Божій, зо зброєю правди в правиці й лівиці“ (Другий лист св. ап. Павла до Кориктян 6, 67).

ПРЕСВЯТА ТРОЙЦЯ чи Зелені Свята: перше літнє свято. Клечання мешкань гіллям клена, липи або дуба. (В південній півкулі замінити ці гілки іншими).

Входить у звичай влаштовувати в цей час масові імпрези на свіжім повітрю. Організувати прогульки пароплавом в гарну місцевість. Добре, як вона є цікава і з історичного боку. Притягти до цього молодь. Там спільний обід на вільному повітрі в лісі або в полі, гри, співи. В південній півкулі відповідне свято влаштувати в відповідний для підсоння сезон.

Відбути піврічні збори організацій та перевірити їх діяльність.

Влаштувати для дітей свято закінчення шкільного року.

35 р. з дня смерти Ганни Затиркевич (уродж. Карпинської) 1856—1921, корифея укр. театру в трупі Кропивницького. Ролі побутові.

40 р. від смерти І. Франка. Цього року через 100-ліття його народин це святкування переноситься на місяць серпень або вересень.

Д-р Галина Лащенко
Культ.-освітня референтка СФУЖО

На Дім СУА

Збіркові листи датків членок СУА, на сплату морґеджу Дому СУА, у Филаделфії, Па., надіслали нижче подані Відділи:

ВІДДІЛ 3 СУА, НЮ ЙОРК, зложили п. п.: По 1.00: Анна Андрусяк, Марія Баран, С. Бродин, М. Харамбура, Анаст. Хархан, Марія Чума, Пазя Дата, Марія Демидчук, Текля Дякович, Євгенія Добрянська, Анна Фурик, Анна Ґалецька, Анаст. Ґрехович, Варвара Ґрошовська, Марія Гарасимчук, Марія Гавреловић, Катерина Гнатяк, Анаст. Ковальська, Катерина Кенни, Катер. Крупник, Текля Куницька, Анна Либа, Марія Марусевич, Анна Ніклош, Анна Паснак, Марія Павх, Наталія Порраззо, Марія Робіцька, Марія Савицька, Ольга Шуст, Марія Середна, Марія Стебик, Розалія Тхорек, Анна Васильців, Анна К. Яндо, Анна Йосик. Разом — 36.00.

ВІДДІЛ 23 СУА, ДЕТРОЙТ, МИШ. Зложили п. п.: Марія Черіба 5.00; Марія Форись 3.00; Ева Ухнят 2.00; По 1.00: Анна Дембіцька, Анна Швигар, Марія Слупецька, Тетяна Новак, Анаст. Королишин, Анна Любінська, Катерина Бурбан, Марія Королишин, Анна Попович, Анна Кміцінська, Марта Боднар, Анна Мацьовська, Магдалина Кахній, Анна Крушелинська, Дора Сеньків, Анна Назаркевич, Анна Месеренко, Марія Повшак, Ксеня Палер, Марія Дунаєвська, Марія Василишин, Ксеня Німчук; М. Денисюк — 50 ц. — Разом 32.27.

ВІДДІЛ 29 СУА, ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. По 1.00 зложили пані: Розалія Вецаль, Марія Колісник, Марія Липська, Анна Кава, Катер. Виспянська, Параня Комоніцька, Евдокія Щенґор, Анна Комар, Ант. Гаврищенко, Агафія Рибак, Анаст. Кацюба, Марія Гричух, Марія Пурич, К. Королишин, Анна Альбрихт, Текля Чагарин. Разом — 16.00.

ВІДДІЛ 36 СУА, ШИКАҐО, ІЛЛ. Зложили пані: Марія Шумовська Шемердяк 5.00; Анна Брудний 2:00; По 1:00: Анаст. Саґан, Катер. Магдзяк, Софія Новак, Катерина Піх, Ольга Маланчук, Анна Ґіжовська, Вікторія Ларсон, Олена Гірняк, Олена Кріль, Анна Кошіль, Павлина Шпур, Анаст. Яцишин, Олена Столярчук, Марія Ґіжовська, Анна Ментус, Анна Горинь, Марія Кравчишин. Разом 24.00.

ВІДДІЛ 39 СУА, МИЛВИЛ, Н. ДЖ. Зложили п.п.: Параскева Ясінська 3.00; По 2.00: Анна Мармаш, Марія Горінь, Анна Чорек; По 1.00: Варвара Патен, Софія Старух, Павлина Хомандяк, Анна Ключка, Варвара Бучинська, Павлина Ласенко, Анастазія Ласенко, Ангела Захарчишин, Анна Захарчишин, Олена Вудманська. — Разом 19.00.

ВІДДІЛ 65 СУА, НЮ БРОНСВИК, Н. ДЖ. Зложили пані і панове: Соня Микитка 5:00; По 2.00: Павло Савка, Ю. Тарнавський; По 1.00: Олена Танчак, Дарія Гусар, Анна Ратич, Софія Котис, Марія Гатала, А. Ощудляк, Ольга Попіль, Ірена Гронь, Іван Кобасовський, Марія Слободян, Марія Ткачук. Разом 24.00.

З подякою,

Софія Стрижак,
господарська реф.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

Із 28 Відділу в Нюарку справджують, що дохід із жалібної академії у сумі 53.55 дол. призначений на видавничий фонд СФУЖО. За помилку в ч. 5 перепрошуємо.

Return to:
"OUR LIFE" Magazine
909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.
RETURN POSTAGE GUARANTEED

SPIRIT of FLAME

A COLLECTION OF THE WORKS OF

LESYA UKRAINKA

Translated by Percival Cundy
Foreword by Clarence A. Manning

ЦІНА КНИЖКИ $3.50

Замовлення приймає:

Ukrainian National Women's League of America, Inc.

909 N. Franklin St., Phila. 23, Pa.

ЗБІРНИКИ ДЛЯ ДОШКІЛЛЯ та ПЕРШИХ КЛЯС ШКОЛИ

Літо ..... 70 ц.
Осінь ..... 70 ц.
Зима ..... 50 ц.

Казки, віршики, інсценівки, гри упорядкувала **Марія Юркевич**

Замовляти в ЦЕНТРАЛІ СУА

MA 7-1320 LO 3-9910

THERE IS

A DIFFERENCE IN FUNERAL SERVICE
Established 1920

NASEVICH FUNERAL HOME

MRS. MICHAEL F. NASEVICH
MICHAEL E. NASEVICH

SURPASSING SERVICE

Air Conditioned for Your Comfort
No Deserving Poor Refused

N. E. COR. FRANKLIN & BROWN STS.
Philadelphia 23, Pa.

ОДИНОКА УКРАЇНСЬКА ФІРМА
з меблями та електр. приладдям

ЕКО

741 W. GIRARD AVE.
у Филаделфії, Па.
тел. ST 4-2056
має на складі
окрім МЕБЛІВ УСЯКОГО РОДА
МАШИНИ ДО ПРАННЯ
ХОЛОДІЛЬНІ
Машини до охолодження кімнат
ТЕЛЕВІЗІЇ, РАДІЯ
найкращих марок та по найдешевших цінах.

ЗА ГОТІВКУ АБО НА ДОВГОРЕЧЕНЦЕВІ СПЛАТИ

Printed by "AMERICA"—817 N. Franklin St., Phila. 23, Pa.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.